

Broj: 1/89., Mostar, 18. ožujka 1989.

Sadržaj:

Uskrsna poruka Biskupa Ordinarija

DOKUMENTI SVETE STOLICE

Govor Pape Ivana Pavla II. biskupima iz Jugoslavije kod pohoda "Ad limina Apostolorum".....	1
Pozdravna riječ Kardinala Kuharića Papi prigodom pohoda "Ad limina Apostolorum".....	4
Kongregacija za katolički odgoj: 26. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja.....	8
Papina poruka za 26. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja.....	10

OKRUŽNICE BISKUPSKOG ORDINARIJATA

Ovogodišnji pastirski pohodi župama i podjeljivanje sakramenta Svete Krizme.....	13
Posveta ulja na Veliki Četvrtak.....	15
Anticipacija uskrsne vigilije.....	16
Tehničke manjkavosti dostavljenog novog Kodeksa CZ.....	16
Svjetski dan molitve za duhovna zvanja.....	17
100-ti broj "Crkve na Kamenu"	18
Seminar za crkvene glazbenike 1989.....	21
Duhovne vježbe.....	22

IN MEMORIAM:

+ don Ilija Rezo.....	23
+ mons. Mijo Škvorc, pomoćni biskup zagrebački.....	25

Izdaje: Biskupski ordinarijat Mostar za isključivu upotrebu
svećenika Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske
biskupije.

Odgovara: mons. Pavao Žanić, biskup

Umnoženo vlastitim strojem!

USKRSNA PORUKA BISKUPA ORDINARIJA

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice
i Narode Božji!

Isusova smrt i uskrsnuće su događaji veliki i čudesni poput stvaranja svijeta, poput stvaranja čovjeka ili svršetka svijeta. U svetoj uskrsnoj noći tama je postala svjetlo, smrt je svladana, poraz se pretvorio u pobjedu. Bez Isusovog uskrsnuća mi smo prah i bijeda, grob bez nade. Njegovo uskrsnuće je dokaz i Njegovog božanstva, ono je temelj naše vjere. "Trebalo je da Krist to pretrpi, da uđe u svoju slavu" (Lk 24,26). "Tako stoji pisano, da Krist mora trpjeti i treći dan uskrsnuti od mrtvih; da se u njegovo ime mora propovijedati obraćenje i oproštenje grijeha svim narodima, počevši od Jeruzalema. Vi ste svjedoci ovoga" (Lk 24,46-48).

Braćo i sestre, svjedočimo svoju vjeru u Isusa Pobjednika. On je jedini mogao razočarane i srušene apostole ohrabriti i oduševiti da idu po svijetu i da svjedoče, čak da krvlju posvjedoče njegovo uskrsnuće. To su činili apostoli i bezbroj kršćanskih mučenika. To i danas moraju činiti oni koji se njegovim imenom zovu. To svijet XX-tog stoljeća mora na nama vidjeti. Kao što je vidio na apostolima, prvim kršćanima, mučenicima, svecima, misionarima, našim djedovima kroz 13. stoljeća hrvatske katoličke povijesti. Ako ste suuskrsli s Kristom tražite što je gore, gdje Krist sjedi s desna Bogu. Mislite na ono što je gore, ne na ono što je na zemlji.

Na zemlji je previše nereda, nemira, mržnje, grijeha protiv Boga i bližnjega. A to je nemoguće popraviti bez početnika života, bez Pobjednika, bez milosti Uskrsloga. S njime jednim možemo liječiti duše kako je On izliječio skršene duše apostola. S njime u našim obiteljima će opet oživjeti molitva i nedjeljna sveta Misa. S Uskrsnim zavladat će ljubav prema djeci i djece prema roditeljima i među bračnim drugovima. S njime u duši ćemo naći snage da se sa svakim pomirimo, da svakome oprostimo. On, uskrsli * Isus će nam dati snage da svladamo niže, neuredne strasti, da odbacimo bludničku štampu i nemoralne zabave i bestidno ponašanje. Javni život je otrovan nemoralom, to zlo može samo Bog svladati i mi s Bogom.

S tim mislima i željama, dragi vjernici, želim Vam svima sretan i veseo Uskrs

Pavao Zanic
Biskup

Prot. br. 188/89.
Mostar, 16. ožujka '89.

GOVOR PAPE IVANA PAVLA II. BISKUPIMA IZ JUGOSLAVIJE
KOD POHODA "AD LIMINA APOSTOLORUM"

Predraga braćo u episkopatu!

Za mene je razlog velike utjehe to da vas mogu primiti u ovu zajedničku audijenciju na završetku vašeg pohoda "ad limina". Radi se, kao što je dobro poznato te kao što to mi svi u srcu osjećamo, o posebnom sudioništvu u zajedničkoj skrbi za Crkvu u Vašoj zemlji. Vaš pohod bio je prigoda za bilancu i pregled, za informiranje, za budući pastoralni rad vaših zajednica.

Želim vam reći da sam s vama u brigama, očekivanjima, u zahvaljivanju Bogu za tolika dobročinstva koja je dao vama i vašim biskupijama. Vi ste ovdje u Rimu povjerili sudbinu svoje drage zemlje Božjoj zaštiti, zazivajući zagovor apostola Petra i Pavla, nadahnjujući se na njihovuu svjedočenju, na njihovoj primjernoj velikodušnosti u prihvaćanju i širenju Kristova Evanđelja.

2. Zahvaljujem gospodinu kardinalu Kuhariću, zagrebačkom nadbiskupu i predsjedniku biskupske konferencije, za ljubazne riječi koje mi je uputio. Pozdravljam sve vas, predraga braćo, a preko vas vaše svećenike, redovnike, redovnice i sve vjernike.

Uočio sam sa zadovoljstvom veliko zalaganje u pastoralnim pothvatima koji idu za očuvanjem žive čvrste kršćanske predaje vaših zemalja, kao i to da se nastavi djelatna uloga prisutnosti vjere tamo gdje katoličke zajednice žive u uvjetima manjine, uz pravoslavne Crkve ili u krajevima muslimanske većine. To pokazuje da se vi u duhu pastoralne osjetljivosti suočavate s raznovrsnim kulturnim i etničkim okolnostima, koje su obilježje jugoslavenske zemlje, i zajednički se zalažete poštujući različite vjerske i povijesne tradicije svoje zemlje, pouzdajući se u vrednote koje te predaje svjedoče. Vi osjećate da ih treba poštovati i slušati, jer vi vidite da su osobe koje ih proživljavaju svjesne vrednota, i mudrosti koje su u njima. Stoga je

razumljivo da se pojedine etničke i nacionalne skupine žele i zauzimati da se vjerno očuva vlastiti etnički i narodni identitet.

U tom kontekstu, koji nerjetko stvara teškoće i probleme očituje se poslanje Crkve koja je pozvana oblikovati Božji narod, Mistično Tijelo, okupljeno oko Glave, Krista, u jedinstvu. Crkva osjeća da mora biti znak i sredstvo mira i jedinstva, potičući i prihvaćajući mnogoliko bogatstvo i svjedočanstvo svih nacija i svakog naroda, nadasve u sili dara milosrđa, koje ujedinjuje u evanđeosko bratstvo svakoga čovjeka bilo kojeg jezika i narodnosti. Ta značajka univerzalnosti obilježena karizmom jedinstva, kao što znamo, dar je Gospodina koji prati cijelu svoju Crkvu u zalaganju da "okupi cijelo čovječanstvo, sa svim njegovim dobrima pod Kristom Glavom u jedinstvu Njegova Duha" (LG n.13).

Zato svi zajedno usrdno moleći tražimo od Gospodina taj dar sloge, da usred starih i novih teškoća on podupre i potakne dinamizam Crkve i njezino misijsko zalaganje na okupljanju ljudi, da pokaže svakoj pojedinoj Crkvi prave putove svjedočenja ljubavi također u materijalno i duhovno teškim situacijama koje je vaš predsjednik spomenuo.

3. Posebno pak želim uzdići molitvu Bogu za dobro cijele Jugoslavije te molimo za cijelu saveznu zajednicu da u nužnom razumjevanju, u poštovanju sviju, u dijalogu i u očuvanju zajedničkog dobra budu moguća vrijedna i trajna rješenja koja će biti najbolja za državu i svakog pojedinog građanina. Unutarnji mir države nije, naime, tek odsutnost sukoba, niti jednostavna ravnoteža između suprotnih snaga, a još manje plod despotske prevlasti. Mir počiva na pravdi i zajedničkom radu za stvarni ljudski napredak i namjenjen je svima podjednako ili bez očitih razlika. Napose kad je riječ o zajednici naroda kao što je vaša, mir je osiguran priznanjem i poštovanjem neotuđivog dostojanstva svake pojedine skupine i svake ljudske osobe bez obzira na društveno, etničko, kulturno, nacionalno ili religiozno podrijetlo. Ono se oblikuje i održava solidarnošću u sudioništvu u bitnim dobrima, u očuvanju prava, u djelatnoj i stvarnoj izgradnji zajedničkog dobra.

4. Želim zato ohrabriti vaš dijalog s građanskim vlastima zemlje. Taj dijalog bit će poduprt prinosom koji Crkva iskreno želi ponuditi da bi poraslo društveno dobro. Crkva izražuje i potvrđuje svoju spremnost da traži pravedna rješenja za postojeće probleme, želeći istodobno raspršiti sumnje, strepnje ili nepovjerenje glede naravi njezina poslanja.

Lako je shvatljivo koliko su osjetljive prilike u kojima je Katolička Crkva po vama pozvana popunjavati svoje poslanje kako na saveznoj tako i na mjesnoj razini. No to ne uklanja dužnost ozbiljenog zajedničkog zauzimanja u pitanjima od zajedničkog interesa. To je time više nužno i potrebno što izgleda da sadašnje stanje hitno poziva da svi dobrom voljom djelatno krenu najboljim putovima društvenog i moralnog napretka cijele zemlje.

5. Ne tajimo da je sadašnji trenutak delikatan i za vjerski život kršćanskih zajednica u njima samima.

Kao što je to spomenuo gospodin kardinal Kuharić, uza sve češću pojavu u javnom životu mentaliteta i odgoja koji ide za tim da isključi Boga i vjeru iz savjesti, sve se jače javlja poimanje napretka i razvitka svedenoga na ekonomiju i tehniku koje u stjecanju osobnog bogatstva i u sredstvima potrošnje vidi jedini cilj. Ta težnja, kao što svjedoči iskustvo, ako je ne ispravlja moralno shvaćanje i doista ljudsko poimanje čovjekova dobra, vrlo brzo postaje opasna i priječi stvarnu sreću. "Isključivo traženje posjedovanja postaje tako opasnost za rast bića i protivi se njegovoj istinskoj veličini (Populorum progressio br. 19).

S pravom nas ražalošćuje, kao učitelje kršćanskog života, činjenica da se uz postizavanje blagostanja ili uz želju da se ono na svaki način postigne, širi zabrinjavajuće osipanje nekih vrednota koje se najvećim dijelom odnose na obitelj: to je napuštanje sakramentalnog sklapanja braka, sve veći broj rastava braka, potresan broj pobačaja, postepeni i teški nihilizam prema moralnim vrednotama.

Pred ovim problemima obilna i uporna vjernost pastira poslanju zaslužuje pohvalu. Tješi me vaše jedinstvo u nakanama i nastupima, a posebni je razlog utjehe vaša vjernost Petrovoj Stolici, prijanjanje vaših svećenika, redovnika, redovnica uz odredbe Učiteljstva i tako često očitovana ljubav vjernika prema osobi i službi rimskog pape. Vaše crkvene zajednice odlikuju se zalaganjem i prijanjanjem uz Crkvu. Zato želim, a to je i vaša želja, da mognem osobno ohrabriti vaše biskupije, da utvrdim svakog vjernika na putu svjedočenja i u duhu jedinstva.

6. Želim vam isto tako, sve potaknuti na sve veće razumjevanje među vama. Jedinstvo među biskupima neka se još bolje održava i još jače očituje kroz ulogu i djelovanje koje može obavljati biskupska konferencija te kroz zajednička savjetovanja koja će preko nje biti moguća. U tu svrhu želim da novi statuti realistično prihvate težnje svih biskupa pojedinih nacionalnosti, vodeći računa da na cijelom području postoje tako različite situacije.

Situacije koje su vlastite vašim pojedinačnim Crkvama ističu potrebu da se među biskupima i svećenicima ostvari dijalog, uzajamna blizina. Prezbiterij se mora pokazati kao zajednica kojoj je biskup otac, sposoban da brižno prati pojedine svećenike, da čuje glas njih kao pomoćnika i savjetnika, da pomogne njihov duhovni i intelektualni život, rješava njihove probleme s istinskim apostolskim žarom. To pak traži da svećenstvodgovara spremnim sudjelovanjem i vedrom poslušnošću u zajedničkim pastoralnim zadacima. U tom duhu obiteljskog sudionništva bit će lakše uspostaviti onu spremnost na služenje dušama koja ponekad traži žrtvu te duh poniznosti i odricanja.

Za potrebu tog jedinstva oko biskupa moraju biti osjetljivi i redovnici koji djeluju u izravnom pastoralu. Usprkos slavnim tradicijama i važnim ostvarenjima redova i redovničkih zajednica na nekom određenom području, ne bi bilo opravdano neko djelovanje koje bi bilo neovisno o odredbama cijele biskupije. Ekleziološko gledanje u kojemu se izražava svaki pothvat na dobro duša traži istinsko zajedništvo oko biskupa.

U taj sklop uključuje se i dragocjeno služenje redovnica na području milosrđa, kateheze, apostolata te na područjima odgoja mladeži i društvenog promicanja žene.

7. Kad je riječ o onome što je u budućem apostolatu prvotno, sigurno će posebno mjesto naći razvijanje dušobrižništva za mlade. Sa žalošću ste spomenuli da mnogi mladi nakon

sakramenta potvrde napuštaju vjerskupraksu. To ovisi o tolikim čimbenicima, među kojima nisu posljednji oni odgojnog karaktera unutar kojega mladi poduzimaju odlučujuće korake prema odrasloj dobi. Ipak će biti važno ponovo proučiti mjesto kateheze, njezine odluke, njezin uticaj u životu mladih. U tom smislu nameće se i neko podanašljenje, da bi kršćanska poruka našla prava odjeka u životnim planovima tolikih mladih.

8. Želim na kraju ohrabriti svaku vašu poduzetost koja ide za tim da se nađu pravi koraci za ekumenski dijalog, koji u vašim zemljama nailazi na posebne teškoće. Apostolski duh koji vas potiče pomoći će vam, uz usrdno zazivanu milost Duha Svetoga, da pronađe trenutke susreta, prigode za razmjenu mišljenja o problemima koji su zajednički svim vjernicima. Posebno pred ateizmom i prijetućim moralnim osipanjem jasno je da postoje zajednička polazišta da se djeluje na savjesti i da se pokaže put kojim treba krenuti kako bi se spasile temeljne vrednote za sve vjeroispovijesti.

9. Htjedoh istaknuti neke ciljeve crkvenog života na jugoslavenskom području da bih van prije svega pokazao s kolikom ljubavlju i pozornošću pratim vaše služenje i dijelim vaše brige. Neka Gospodin ojača po zagovoru svetog Petra i svih svetaca koji su stoljećima veličali Božju slavu u vašoj domovini, napose po zagovoru Djevice Marije, tako ljubljene i štovane po bezbrojnim vašim svetištima - pastoralne strukture biskupija, poveća broj svećeničkih i redovničkih zvanja, neka podupre snagu vjere u vašem puku.

Želim da u obavljanju svojih teških i istodobno uzvišenih odgovornosti možete uvijek računati na snažno i sigurno djelovanje Božje milosti, te svima vama, svećenicima i vjernicima koji su povjereni vašoj brizi od srca podjeljujem apostolski blagoslov.

IVAN PAVAO II

POZDRAVNA RIJEČ KARDINALA KUHARIĆA PAPI
PRIGODOM POHODA "AD LIMINA"

Sveti oče!

Pred Vama stoje s osjećajima iskrene ljubavi, dubokog poštovanja i vjerničke odanosti svi članovi Biskupske konferencije Jugoslavije. Ovim svečanim i znakovitim posjetom "ad limina Apostolorum" želimo posvjedočiti u ime cijele Crkve kojoj nas Duh Sveti postavi nadglednicima (usp. Dj 20,28) i u svoje ime čvrsto zajedništvo s Petrovim nasljednikom "svaki pojedini biskup predstavlja svoju Crkvu, a svi zajedno s papom cijelu Crkvu u vezi mira, ljubavi i jedinstva" (LG 23). Donosimo Vam srdačne pozdrave braće u episkopatu koji više

nisu u aktivnoj službi ali i dalje služe Crkvi svojom molitvom i pastoralnom pomoći. U našoj nazočnosti gledajte, Sveti oče, naše svećenike, redovnike, redovnice i sve vjernike od najmlađih do najstarijih koji Vaše poslanje i Vašu osobu nose u svom srcu i mole za Vas.

Pripadamo različitim narodima, jezicima, povijestima, ali jedno smo u Isusu Kristu, jedno smo u svetom zajedništvu Rimokatoličke Crkve, jedno smo u ljubavi koju Duh Sveti ulijeva u otajstveno tijelo Crkve. Hrvati, Slovenci, Ukrajinci, Albanci i jedan subrat Mađžar baštinci smo identiteta različitih naroda, ali te zakonite različitosti nipošto ne priječe naš međusobni sklad, suradnju i zajedničku zauzetost za Crkvu, ukorijenjenu u našim narodima više nego tisućljetnom tradicijom.

Jedno smo međusobno i jedno smo s Vama u molitvi, brizi i nastojanju da Crkva Božja u ovom vremenu i u ovakvu svijetu, i u našoj domovini, bude stup i uporište istine (usp. 1 Tim 3,15).

Stojimo pred Vama, Sveti oče, da kao Petar naših dana učvrstite svoju braću (usp. Lk 22,31), ohrabrite svoju braću u biskupskoj službi da budemo radnici koji se nemaju čega stidjeti i koji ispravno režu riječ istine (usp. 2 Tim 2,15).

Vi, Sveti oče, imate uvid u duhovnu i moralnu situaciju suvremenog svijeta. Poznata Vam je duboka kriza misli, srđaca i savjesti u koju utonuše mnoga naša braća, makar izrasla iz kršćanske tradicije. Ta kriza prelazi geografske granice; zahvaća Zapad; ne štedi ni Istok. Javni se život sve to više sekularizira i ateizira potiskujući duhovne vrijednosti iz života i zamjenjujući ih materijalnim interesima, trkom za užicima, težnjom za moću i bogatstvom. Moralna načela koja izviru iz Božje Objave i koja Crkva ne može mijenjati po ukusu svijeta zaglušena su krivim mišljenjima i krivim poimanjem same ljudske osobe i čovjekova smisla. Zato nije lako danas biti kršćanin; nije lako biti dosljedan Isusov učenik u svim zahtjevima vječnoga Evanđelja. Ali, nije to bilo nikada lako. Već je Apostol Pavao pisao Timoteju: "A i svi koji hoće živjeti pobožno u Isusu Kristu, bit će progonjeni" (2 Tim 3,12).

Nije bilo nikada lako, a mi osjećamo da je danas posebno teško biti biskup. Dužnost mu je prema Kristu i Crkvi da ustrajno naviješta Istinu o Bogu i čovjeku, a mnogi zdrava nauka ne podnose nego traže učitelje kako im godi ušima; od istine se odvrćaju, a bajkama se priklanjaju (usp. 2 Tim 4,3-4).

"Ipak, čvrsti temelj Božji stoji" (2 Tim 2,19), a taj je "Isus Krist jučer i danas isti je - i uvijek" (Heb 13,8). I danas vrijede riječi apostola Pavla upućene Korinćanima: "... Nitko ne može postaviti drugoga temelja osim onoga koji je već postavljen, a taj je Isus Krist" (1 Kor 3,11). Drugi vatikanski sabor gradio je sav svoj nauk na tom temelju slijedeći Istinu Evanđelja, provjerenu iskustvom svete Tradicije.

Vi, Sveti oče, vršite Petrovu službu u današnjem vremenu ustrajnošću koja zadivljuje, vjernošću koja ohrabruje, jasno-

ćom koja rasvjetljuje, hrabrošću koja učvršćuje u vjeri, pa Vam zato ovom prigodom izričemo svoje poštovanje i zahvalnost, ali Vam također izražavamo odlučnost da smo s Vama jedno srce i jedna duša u obrani Božje časti, u obrani poslanja Crkve, u obrani dostojanstva ljudske osobe i ljudskih prava, u obrani moralnih načela koja čuvaju čovjeka od ropstva grijeha i ljudsko društvo od propasti i smrti. S Vama ispovijedamo cjelovito vjerovanje Rimske Crkve. S Vama smo jedno srce i jedna duša kad se u Božje ime zauzimate za istinsku slobodu svakog čovjeka i svakog naroda. U svojoj pastirskoj slobodi Vi ste glas siromašnih i gladnih kruha i pravednosti; Vi ste glas potlačenih nepravdom i ušutkanih nasiljem. S Vama smo u propovijedanju zdrava nauka i vjernost tom nauku zahtijevamo od sve braće i sestara u zajedništvu Crkve.

Našoj je Crkvi zakodier potrebna, Sveti oče, Vaša molitva, Vaša potpora i ohrabrenje. U nekim se sredinama u našoj zemlji, posebno u posljednje vrijeme, Crkva Katolička u hrvatskom narodu, a s njome i Sveta Stolica, odnosno, kako se to kaže, Vatikan, optužuju za zločine, a te su optužbe teška povreda istine i pravde. To teško ranjava odnose među ljudima i narodima; to priječi vedre ekumenske odnose. Mi biskupi pred Vašom Svetošću izjavljujemo da smo s punom odgovornošću založeni za mir, za dobre odnose među svim ljudima i narodima u našoj zemlji, ali ti se odnosi mogu temeljiti na istini, pravednosti i ljubavi.

Vlada SFRJ pozvala Vas je, Sveti oče, da posjetite Jugoslaviju. Mi smo Vas biskupi pozvali da posjetite našu Crkvu. Taj posjet još nije ostvaren. Sigurno ga priječe ozbiljni problemi, ali mi gojimo nadu i molimo da svemogući Bog obdari našu Crkvu darom Vašeg sretnog posjeta.

Vaš prolazak kroz Crkvu u našoj domovini značio bi tako mnogo za naše osvježenje u vjeri. Dočekali bismo Vas s odušenošću i ljubavlju, a ta je ljubav vjekovima provjerena u našoj povijesti, često prepunoj iskušenja.

Suočeni smo s teškim krizama, ne samo materijalne naravi nego i moralne naravi. Sav javni odgoj, koji se naziva znanstvenim, isključuje Boga iz savjesti; sav javni život udaljuje Boga iz ljudskih misli. Novo društvo i nova budućnost zamišlja ni su kao proces u kojem više nema mjesta za Boga; ide se za tim da se presijeku korjeni kršćanske tradicije u ime progressa i tzv. znanstvenog pogleda na svijet. Kad se tim teorijskim postavkama priključi i praktični materijalizam, nastaje mentalitet življenja protivan Božjoj viziji čovjeka i njegova života. Obitelj je u krizi. Rastave se množe; u nekim krajevima pobačaji premašuju broj rođenja. Duhovna zvanja se smanjuju; seksualni liberalizam i razbukta pornografija prijete mladima općim etičkim nihilizmom. Nasrće na njih i droga. Događa se ono što ste, Sveti oče, kazali u Peruu: "Čovjek može uređiti zemlju bez Boga, ali bez Boga takva će zemlja biti nužno protiv čovjeka."

U takvoj situaciji mi biskupi osjećamo svoju odgovornost da propovijedamo Riječ - "bilo to zgodno ili nezgodno" - da uvjeravamo, opominjemo, zapovijedamo sa svom strpljivošću i poukom (usp. 1 Tim 4,2). Evanđelje navješćamo u crkvama, a u javnosti smo prisutni jedino vjerskim tiskom, koji je, hvala Bogu, dobro razvijen prema potrebama Crkve.

Sveti oče, očekujemo Vašu riječ otvorene duše i poslušat ćemo je poslušnim srcem. Obećajemo Vam trajnu povezanost s Vama u molitvi. Presvetoj Bogorodici - Majci Crkve - povjeravamo Vašu časnu osobu, Vaše putove i susrete, Vaša nastojanja da Crkva u suvremenom svijetu bude uistinu sveta, da ljudi budu zaštićeni u svom dostojanstvu i pravima, da obitelji budu zdrave i vjerne svom pozivu, da narodi žive u miru i slobodi. Kad se srca otvore Istini i usvoje zakon ljubavi, Kraljevstvo Božje dolazi. To je sigurno molitva Vaše duše, to je i naša molitva. Vaše nakane su i naše nakane!

Molimo Vas, Sveti oče, da nas blagoslovite svojim apostolskim blagoslovom. Vašem blagoslovu preporučujemo svu svoju braću i sestre u domovini i u tuđini: svećenike, redovnike i redovnice, djecu i mlade, obitelji naše, starce i starice, bolesnike i umiruće, sve patnike. Neka Vaš blagoslov bude zalog umnožene Božje milosti da se u nama i u našoj Crkvi ispune poticaji apostola Petra: "A rastite u milosti i spoznanju Gospodina našega i Spasitelja Isusa Krista! NJemu slava i sada i do u dan vječnosti! Amen!" (2 Pt 3,18).

Franjo Kard. Kuharić.
metropolita i nadbiskup zagrebački
predsjednik BKJ

RADUJTE SE U GOSPODINU

*Pristupite Kristu, živomu
kameni, da se od vas samih
sagradi duhovna kuća!
(usp. 1 Pt 2,4)*

Na uskrсни ponedjeljak, 27. ožujk 1989., župljani župe Rotimlja zajedno sa svojim župnikom don Ivanom Zovkom upriličuju veliko slavlje u obnovljenoj župnoj crkvi sv. Petra i Pavla. Radost ove župe, a i cijele naše mjesne Crkve uvećaje i obogaćuje izgradnja duhovne Crkve. Naime, istoga dana će domaći sin, đakon Vinko Puljić, biti zaređen za svećenika i proslaviti svoju prvu sv. misu.

Sveta misa s obredom posvete crkve i svećeničkim redanjem počinje u 11.00 sati.

KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ

Br. prot. 54/89/9

Rim, 29. prosinca 1988.

Predmet: 26. Svjetski molitveni dan za duhovna zvanja 14. travnja 1989.

- Uzoritim i presvijetlim predsjednicima Biskupskih konferencija
- Prečasnim predsjednicima Konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica
- Odgovornim voditeljima Svjetovnih Instituta

Uzoriti,

Preuzvišeni,

Prečasni poglavari redovnika i prečasne poglavarice redovnica,

Poštovani voditelji i voditeljice Svjetovnih Instituta,

Počašćeni smo što Vam možemo dostaviti primjerak poruke Sv. Oca upućene vjernicima za 26. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja. Taj će se Svjetski dan slaviti 16. travnja 1989, na 4. uskrсну nedjelju.

Priložena poruka je kao plod uzajamnog dogovora nadležnih dikasterija Sv. Stolica: Kongregacije za Istočne Crkve, za Redovnike i Svjetovne Institute i Kongregacije za Evangelizaciju naroda. Molimo uzorite i presvijetle predsjednike Biskupskih konferencija da ju prenesu preuzvišenim dijecezanskim ordinarijima, prečasnim predsjednicima nadležnih Biskupskih komisija i direktorima nacionalnih središta za duhovna zvanja.

Isto tako molimo predsjednike Kongregacija redovničkih poglavara i poglavarica kao i voditelje Svjetovnih Instituta da prema svojoj nadležnosti informiraju o ovoj inicijativi pojedine redove, kongregacije i institute.

U papinim se porukama za čitavu Crkvu svake godine ponovno ističe i tumači svrha Svjetskog molitvenog dana: Taj Dan je javno svjedočanstvo molitvene zajednice koja slijedi Gospodinov poziv: "Molite Gospodara žetve da pošalje radnika u svoju žetvu" (Mt 9,38; Lk 10,2); on ujedno predstavlja vrhunac trajne molitve; potkrepljuje prvenstvo vjere i milosti u brizi za duhovna zvanja.

Od inicijativa koje prethode, prate i slijede svečanosti Svjetskog molitvenog dana vrijedi spomenuti: euharistijsko slavlje s brojnim sudjelovanjem vjernika kojemu predsjedava biskup ili drugi Pastir; molitvena bdjenja i susrete s mladima obaju spolova; osobna svjedočenja svećenika, redovnika i redovnica; kateheze i animaciju po školama, župama i obiteljima; posebne priredbe za roditelje i rodbinu svećenika, bogoslova, redovnika i redovnica.

Vrlo vrijednim se pokazao običaj da se za molitvu i razmišljanje

odabere jedna godišnja tema nadahnuta određenim mislima Sv. Oca, a koja opet odgovara najintimnijim potrebama mjesnih Crkava.

U mnogim se dijecezama inicijative vezane za Svjetski molitveni dan produljuju na duži vremenski period, npr. na tjedan dana, mjesec dana ili na vrijeme od 4. uskrse nedjelje do Duhova. Raširena je i upotreba sredstava javnog priopćavanja u službi pastoralnog zvanja.

Poruka koju je Sveti Otac ove godine uputio katoličkim školama treba također jasno pokazati da odgoj u katoličkoj školi i tumačenje ljudskog života kao poziva predstavljaju različite aspekte za razumijevanje čovjeka iz evanđeoskog duha.

Stoga se mole katoličke škole da stave na raspolaganje pomoćna sredstva za dušobrižništvo mladih i studenata. Ta opet trebaju biti na raspolaganju svim mladim ljudima koji pripadaju Crkvi. Na pastoral mladih, koji mora činiti okosnicu katoličke škole, slobodno se nadovezuje također i nastojanje oko duhovnih zvanja.

Premda Crkva cijeni sve pozive, na Svjetski molitveni dan ima ona prije svega pred očima pozive Bogu posvećenih života: poziv na svećeničku službu i đakonat; pozive na redovnički život u svim oblicima (muški i ženski redovi i kongregacije, kontemplativni i apostolski život, svećenici i braća redovnici); pozive na život u apostolskim zajednicama; pozive na život u Svjetovnim Institutima u raznolikosti njihovih funkcija i njihovih članova; pozive na misionarski život u pravom značenju misije "ad gentes".

Svima koji su Sv. Stolici poslali neki izvještaj ili dokumentaciju o inicijativama i iskustvima prigodom prošlog Svjetskog dana molitve iskreno zahvaljujemo.

Unaprijed zahvaljujemo također predsjednicima Biskupskih konferencija, dijecezanskim biskupima, redovničkim poglavarima i poglavaricama, voditeljima Svjetovnih Instituta, direktorima nacionalnih i biskupijskih središta za duhovna zvanja za sav trud koji će oni u skladu s nakanom Svetoga Oca, a na dobro čitavoj Crkvi, uložiti u oblikovanje 26. Svjetskog molitvenog dana.

Uz izraz iskrenog poštovanja i bratske povezanosti ostajemo

Vaš u Gospodinu

William kard. Baum

Papina poruka za 26. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja

Časna braćo u episkopatu,

Predraga braćo i sestre diljem svijeta!

Mi ćemo s mnogo kršćanskog žara proslaviti 16. travnja 26. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja. U liturgiji toga dana objavljuje nam Isus, Dobri Pastir, svu svoju ljubav, dajući život svoj za spasenje svijeta (Iv 10, 15). Nalazeći se pred tom tajnom ljubavi, Isusovi su učenici pozvani da usrdno mole Gospodina za radnike u žetvi (Mt 9,38; Lk 10,2) kako bi svi ljudi prema naumu vječnog Oca imali život u izobilju (Iv 10,10) i došli k spoznanju istine (1 Tim 2,4).

1. Svoja razmišljanja htio bih ove godine posvetiti onim duhovnim zvanjima koja dolaze iz škola, napose pak onima koja bi trebala niknuti u katoličkim školama. Jer se one po želji Crkve zalažu za cjelovito oblikovanje čovjeka i trebaju promicati ona duhovna zvanja koja Duh ulijeva u mladenačke duše. Štoviše, katoličke škole trebaju pridonijeti takvom rastu ljudi koji će naviještati Radosnu Vijest primjerenom našem vremenu, prožetom zabrinjavajućom ravnodušnošću.

Obraćajući se katoličkim odgojnim ustanovama najprije im odajem svoje veliko priznanje i povjerenje što ih gajim spram njihove veoma odgovorne zadaće u Crkvi. Ipak mislim i na sve one odgojitelje koji djeluju u nekatoličkim školama gdje pored svog stručnog znanja mogu posvjedočiti vjeru.

2. Katolička škola treba i u našim danima ispunjavati svoje zadaće. To su potvrdili Drugi vatikanski sabor (usp. Decr. Gravissimum educationis 8) i kasniji dokumenti Učiteljstva. Raznolikost i proturječnost kulturnih utjecaja i životnih uzora koji zapljuskuju životni okoliš današnje mladeži, lako vode k otuđenju vjerskih vrednota, pa čak i onda kada mladi rastu u kršćanskoj obitelji. Katolička škola se ne ograničava jedino na čisto posredovanje znanja, već pruža odgojno ozračje u kome zajednički žive vjera, molitva i bratsko služenje. Stoga ona može za mlade imati važnu, čak odlučujuću ulogu za život nadahnut Evanđeljem. Međusobno usklađeno svjedočenje odgojitelja i ozračje vjere koje je među njima jesu osobit doprinos katoličke škole u kršćanskom odgoju mladih. A ono će biti utoliko djelotvornije ukoliko je više usklađeno s nastojanjima obitelji.

3. Onaj odgoj koji se provodi u katoličkim školama i prema kojemu stremi kršćansko poimanje života ne smije isključivati pitanje duhovnih zvanja. Jer što koristi pripremanje na život ako ne omogućava razumijevanje božanskog poziva što ga svatko u sebi nosi? Tek takav način odgoja pomaže da mladi ljudi shvate svoj poziv u Crkvi i društvu. Škola koja istinski odgaja ne smije o pozivu govoriti samo općenito nego treba također upućivati na različite konkretne mogućnosti tog poziva uključujući i one koji zahtijevaju potpuno predanje radi Kraljevstva Božjega. Stoga svi odgojitelji u katoličkim školama, bili oni duhovne osobe ili laici, trebaju svojim učenicima posredovati Kristov

poziv na pedagoški odmjeran i razumljiv način. To će biti utoliko djelotvornije ukoliko odgojitelji to isto svojim osobnim životom svjedoče i molitvom prate.

4. Nužno je mladim ljudima barem osvijetliti njihov osobni poziv, iako to još nije dosta. Jer mladi danas ne samo da su suočeni s mnogim lažnim modelima života, nego i s raznim zavodljivostima koja im otežavaju slobodnu i velikodušnu odluku. Katolička škola je stoga pozvana da dađe svoj doprinos u ostvarenju zvanja i to iznoseći argumente, promičući živo svjedočenje i otvarajući prostor za vjeru koja će omogućiti velikodušnost i spremnost na služenje te tako ukloniti ona negativna iskustva mladih ljudi, koja im Kristov zov žele prikazati kao "ludost" ili kao posve nemoguć.

5. Time škola daje svoj prilog istinskom odgoju mladih i odgovara njihovim očekivanjima pomažući im u orijentiranju. Ali ona istovremeno s time ispunja i svoju dužnost spram Crkve. Pri tome posebno podsjećamo da je katolička škola crkvena škola te da Crkva priznaje njezinu sposobnost za odgoj u kršćanskom duhu. Crkva želi preko katoličke škole vršiti svoju zadaću Majke i Učiteljice u vjeri. Katolička škola mora zbog toga uvijek imati pred očima ta očekivanja Crkve iako će u svom razumijevanju odgoja respektirati slobodu učenika i autonomiju pojedinih školskih predmeta. Tu prije svega spadaju naponi oko svećeničkih i redovničkih zvanja.

6. Mislim na roditelje koji svoju djecu povjeravaju katoličkim školama. Pozivam ih da to čine iz vjere; a to će biti onda kad se ne radi samo o kulturnim i formalnim aspektima nego i kad je u pitanju kršćanski život. Molim ih da i oni odgovorno i aktivno brinu o životu katoličkih škola. Njihov doprinos treba ići za tim da te škole ispune svoj zahtjev obuhvatnog, ljudskog i kršćanskog odgoja. Neka nadalje prate stasanje svoje djece na području vjere i podupiru izbor njihova poziva, pa i onda kad je taj izbor označen evanđeoskom velikodušnošću. Nek imaju pred očima da sreća njihove djece, i ljudski gledano, ovisi o tome hoće li Gospodinu primjereno odgovoriti. Osim toga neka imaju na pameti da dijete koje oni Gospodinu daruju nije izgubljeno nego da s njime dobiva i Crkva i obitelj.

7. Napokon osobito se obraćam učenicima na katoličkim školama, ali mislim također i na sve mlade kršćane neovisno koje škole pohađaju, a koji su isto tako pozvani da svoje odluke donesu hrabro iz vjere. One pak kojima je moguće i koji imaju sreće pohađati školu prožetu kršćanstvom podsjećam da su time privilegirani. Crkva ulaže mnogo u Vaše škole i upravo je zbog toga upućena na Vašu suradnju. Trudite se oko marljivog učenja u svim predmetima. To će Vam pomoći u vjeri i dati snagu za kršćansko svjedočenje pred svijetom. Učite u svojoj školi ponajprije usko povezivati vjeru i kulturu, koju nije lako posredovati jednom svijetu odveć malo prožetom kršćanskim vrednotama. Ali prije svega učite se živom povezivanju vjere i života.

U svojim ćete školama susretati mnoge poticaje za kršćanski život; u svakom slučaju više nego drugdje. Na Vama je ne dopustiti da prođu neiskorišteni nego da ih prihvatite kako bi donijeli bogat rod. Budite spremni na karitativni rad. Surađujte kad se radi o pomoći najsiromašnijima među siromasima. Svojim vršnjacima svjedočite Krista. Time ćete jačati svoj osobni vjernički život, i budite sigurni da služite velikoj stvari i pomažete da se čuje glas Duha Božjega. Ali ako Vas njegov glas zove na još velikodušnije predanje, nemojte se plašiti.

Budite hrabri: Gospodin Vas zove a svijet Vas čeka. Imajte na pameti da Kraljevstvo Božje treba Vaše potpuno predanje. Ne

budite poput bogatog mladića iz Evandjelja, koji se nije mogao odlučiti kad ga je Krist pozvao, te ostade u svom bogatstvu žalostan (Mt 12,22). Radije budite slični ribarima, koji kad ih Gospodin zovnu, sve ostaviše i postadoše ribari ljudi (Mt 4,18-22).

Gospodine Isuse Kriste, ti Pastiru naših duša, uvijek iznova i s ljubavlju pozivaš mlade ljude iz nevolja ovoga svijeta. Daj im da između svih glasova koji ih zapljuskuju čuju Tvoj nezamjenjivi, blagi a ipak tako moćni glas, koji i danas ponavlja "Dođi, slijedi me". Uvećaj oduševljenje naših mladih sve do predanja, traži ih i učini da prihvate očekivanja braće, koja mole za pomoć i mir, za istinu i ljubav. Podaj mladim ljudima da se ravnaju prema Evandelju te današnjim ljudima otkriju bogatstvo Tvoje ljubavi. U svojoj dobroti pozovi ih k sebi! Primi ih otvorena srca i kod sebe zakrili. Pošalji ih sa svojom istinom i uza se čuvaj. Amen.

S čvrstim povjerenjem u Gospodina našeg Isusa Krista, vrhovnog i vječnog svećenika, molim puninu Božje milosti za Vas, prečasna braćo u episkopatu, za sve svećenike, redovnike i redovnice, za sav kršćanski narod, a ponajviše za one koji se spremaju za svete redove ili zavjete i podjeljujem im od srca Apostolski Blagoslov, napose onima koji se trude oko duhovnih zvanja.

Iz Vatikana, 2. veljače, na blagdan Gospodinova prikazanja u hramu, 1989, 11. godine moga pontifikata.

Ivan Pavao II.

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

Biskupski Ordinarijat, Šetalište JNA 18, YU 88001 Mostar

YU 88001 Mostar, pp. 143

Šetalište JNA 18

Tel. (088) ~~254473~~ 55-473

Broj:189/89

дне:17.03.89.

1. 27. ožujka	- Rotimlja - svećeničko ređenje đakona Vinka Puljića
2. 02. travnja	- Čitluk
3. 09. travnja	- Čapljina u 10.00 sati
4. 15. travnja	- Gruž u 18.00 sati
5. 16. travnja	- Studenci
6. 23. travnja	- Kočerin u 10.00 sati Dbk. -sv. Andrije u 18.00 sati
7. 30. travnja	- Ljuti Dolac
8. 06. svibnja	- Dbk. - Lapad
9. 07. svibnja	- Humac
10. 13. svibnja	- Duvno
11. 14. svibnja	- Mostar - Katedrala u 8.00 sati Hrasno - proslava "Kraljice mira" u 11.00 sati
12. 20. svibnja	- Majkovi u 18.00 sati
13. 21. svibnja	- Vinjani u 10.00 sati - Dbk. - "Zlatna harfa" u 17.00 sat
14. 25. svibnja	- Mostar - Tjelovska procesija u Katedrali navečer
15. 27. svibnja	- Vitina
16. 28. svibnja	- Mostar - Katedrala - proslava "Majke Crkve"
17. 02. lipnja	- Šipovača-Vojnići u 10.00 sati - Dubravka u 18.00 sati
18. 04. lipnja	- Zagorje
19. 10. lipnja	- Vir
20. 11. lipnja	- Ledinac
21. 13. lipnja	- Raskrižje
22. 15. lipnja	- Putnikovići u 10.00 sati - Smokovljani u 16.00 sati - Lisac u 18.00 sati
23. 17. lipnja	- Rožat u 18.00 sati
24. 18. lipnja	- Sutina u 10.00 sati - Doli u 18.00 sati
25. 24. lipnja	- Jare u 9.00 sati - Gradina u 12.00 sati
26. 25. lipnja	- Polog u 10.00 sati - Trpanj u 19.00 sati

- 27. 29. lipnja - Mostar, svećeničko ređenje
- Dbk. - Boninovo u 19.00 sati
- 28. 02. srpnja - Duvno, proslava sv. Nikole Tavelića
- koju predvodi uzoriti Franjo kard. Kuharić
- 29. 09. srpnja - Čerin
- 30. 15. srpnja - Vela Luka u 17.00 sati
- 31. 16. srpnja - Orebić
- Kuna u 17.00 sati
- 32. 20. srpnja - Kruševo
- 33. 22. srpnja - Mandaljena
- 34. 23. srpnja - Mokošica
- Osojnik - popodne
- 35. 30. srpnja - Mljet: Babino Polje i Maranovići
- 36. 06. kolovoza - Ston u 9.00 sati
- Doli u 11.00 sati
- 37. 13. kolovoza - Cavtat
- 38. 15. kolovoza - Dbk. - Katedrala - titular
- 39. 03. rujna - Kliševo
- 40. 10. rujna - Vitaljina
- 41. 21. listopad - Mlini

Tamo gdje je krizma na župi prijedpodne u Hercegovini, a popodne u Dubrovačkoj biskupiji, liturgijski obredi mogu početi najkasnije u 10.00 sati, a ako nekome odgovara i ranije bilo bi bolje zbog popodnevog termina u Dubrovačkoj biskupiji.

Za ispit krizmanika iz vjeronaučnog znanja te vizitacije župe (pregled knjiga župskog ureda, stanje župskih crkvenih objekata, razgovori sa pastoralnim osobljem - pojedinačno i zajednički, sa sestrama ako djeluju na župi...), dužni su se župnici dogovoriti sa Tajništvom u Mostaru.

Svaki župnik je dužan osigurati odgovarajući razglas za liturgijske obrede toga dana.

Župnici neka nastoje da se za taj dan ispovjede i roditelji i kumovi krizmanika kao i što veći broj vjernika, a ako je moguće preporučuje se i duhovna priprava župe pred taj dan.

Ako netko ima neku primjedbu na raspored krizmi i na pastirski pohod župi neka to na vrijeme javi kancelariji Ordinarijata u Mostar.

Krizmana kartica po krizmaniku naplaćuje se u iznosu od 20.000,-ND, od čega 50% pripada župi za podmirivanje troškova za taj dan, a 50% Biskupiji.

+ Pavao, biskup

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

- 15 -

Biskupski Ordinarijat, Šetalište JNA 18, YU 88001 Mostar

YU 88001 Mostar, pp. 143

Šetalište JNA 18

Tel. (088) ~~25-473~~ 55-473

SVIM ŽUPNIM UREDIMA
MOSTARSKO-DUVANJSKE I
TREBINJSKO-MRKANSKE
BISKUPIJE

Broj: 190/89.

dne: 17.03.89.

Predmet: Posveta ulja na Veliki Četvrtak

Posveta ulja - krizmanog i bolesničkog - za potrebe župa naših biskupija obaviti će se u Katedralnoj crkvi u Mostaru na Veliki Četvrtak za vrijeme koncelebrirane Svete Mise na koju pozivam sve svećenike, kako dijecezanske tako i redovničke, s početkom u 10.00 sati.

U koncelebraciju imaju sudjelovati slijedeći svećenici:

1. don Ante Brajko, gen. vikar,
2. don Luka Pavlović, gen. vikar,
3. don Ivan Vukšić, katedralni župnik - Mostar,
4. fra Mićo Pinjuh, župnik župe sv. Petra i Pavla - Mostar,
5. fra Zdenko Karačić, župnik župe Čitluk,
6. fra Velimir Mandić, župnik župe sv. Ante - Humac,
7. fra Petar Vlašić, župnik župe Široki Brijeg,
8. fra Marko Dragičević, župnik župe Roško Polje,
9. fra Ante Pranjić, župski vikar na Posušju,
10. don Ivica Puljić, župnik župe Hutovo,
11. don Ivan Kordić, župnik župe Čeljevo,
12. don Ante Komadina, gl. urednik CnaK-a.

Asistencija Biskupu:

1. don Vinko Puljić, đakon,
2. jedan od đakona Herc. franj. provincije

Za sveta ulja:

1. don Marinko Pervan, đakon,
2. jedan od đakona Herc. franj. provincije.

Pozivam sve svećenike koji borave na terenu biskupija Mostar i Trebinje da na Veliki Četvrtak dođu u Mostar, jer to je na poseban način svećenički dan, kako bismo svi zajedno sudjelovali u koncelebraciji misne žrtve koja je temelj svakog zdravog prezbiterija.

Oni koji su određeni za koncelebraciju ne moraju sa sobom donositi liturgijsku odjeću, a druge koji žele sudjelovati u koncelebraciji molim da sa sobom ponesu potrebnu odjeću te da svi, najmanje 15 minuta prije početka obreda,

budu u vjeronaučnim dvoranama ispod katedrale radi pravovremenog pripremanja za liturgiju. Ujedno, sve svećenike pozivam toga dana na zajednički objed nakon svete mise.

Svi koji budu toga dana sudjelovali u koncelecijaciji, mogu binirati na Veliki Četvrtak ako bude za to postojala potreba, a za vrijeme koncelebrirane svete mise imat ćemo uobičajenu obnovu obećanja koja smo dali na svećeničkom ređenju.

Svaki župnik za troškove toga dana, na teret župske crkvene blagajne knjiži 50.000,- ND.

+ Pavao, biskup

Predmet: Anticipacija uskrsne vigilijske
br.: 191/89

Svaki župnik koji ima razlog za anticipaciju uskrsne vigilijske može je anticipirati i ove godine bez obaveze da za to pismeno ili usmeno traži dopuštenje.

+ Pavao, biskup

Predmet: Tehničke manjkavosti dostavljenog Novog Kodeksa CZ
br.: 192/89

Svakom župnom uredu dostavljen je po primjerak Novog Kodeksa CZ. Budući da su se neki župnici žalili na tehničko uređenje i manjkavosti svojih primjeraka, pozivaju se svi župnici da pregledaju svoje primjerke te u slučaju tehničkih nedostataka ili bilo čega drugoga vrate svoje primjerke direktno na Glas koncila i potraže nove.

+ Pavao, biskup

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

- 17 -

Biskupski Ordinarijat, Šetalište JNA 18, YU 88001 Mostar

YU 88001 Mostar, pp. 143

Šetalište JNA 18

Tel. (088) ~~25-472~~ 55-473

SVIM ŽUPNIM UREDIMA
MOSTARSKO-DUVANJSKE I
TREBINJSKO-MRKANSKE
BISKUPIJE

Broj: 193/89.

dne: 17.03.89.

Predmet: Svjetski dan molitve za duhovna zvanja

Draga braćo svećenici!

Po zamolbi gosp. Pronuncijske iz Beograda, prispjele mi preko Tajništva BKJ, kao i na vlastitu pobudu, donosimo u ovom broju našeg Sl. vjesnika Poruku Svetog Oca za ovogodišnji Svjetski dan molitve za duhovna zvanja, koji će se slaviti na 4. vazmenu nedjelju 16. travnja o.g. kao i popratno pismo Prefekta Kongregacije za katolički odgoj.

O važnosti i potrebi naše neprestane molitve za duhovna zvanja u današnje vrijeme, mislim da nije potrebno, braćo svećenici, posebno napominjati Vam.

Zato se nadam, da ćete svi i ove godine, posebno prigodom predstojećeg Svjetskog dana molitve za duhovna zvanja, sve potrebno poduzeti na svojim župama da svojim vjernicima što bolje dozovete u njihova srca i njihove molitve ovu veliku potrebu današnje Crkve.

Gospodin Pronuncij nadalje traži da se Papinskom predstavništvu (u Beogradu) pošalje odgovarajući izvještaj o proslavi ovoga Dana u pojedinim dijecezama. Zato molim svu braću svećenike da sa svoje strane ukratko naprave kratki izvještaj na osnovu kojega će naš Ordinarijat poslati izvještaj Ap. Nuncijaturi u Beograd.

Napominjem da se toga dana pokupi milostinja koja ide za potrebe naših misionara u Africi.

Želeći obilan Božji blagoslov svima Vama, zajedno s Vama molim Gospodara žetve da pošalje dovoljno dobrih i požrtvovnih radnika u žetvu svoju.

Sve Vas zajedno s vjernicima pozdravlja i blagoslivlja

+ Pavao, biskup

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

- 18 -

Biskupski Ordinariat, Šetalište JNA 18, YU 88001 Mostar

YU 88001 Mostar, pp. 143

Šetalište JNA 18

Tel. (088) 25-473 55-473

SVIM ŽUPNIM UREDIMA
MOSTARSKO-DUVANJSKE I
TREBINJSKO-MRKANSKE
BISKUPIJE

Broj: 194/89.

dne: 17.03.89.

Predmet: 100-ti broj "Crkve na Kamenu"

VAŽNOST PISANE RIJEČI

Kršćanstvo se počelo širiti živom riječi, ali vrlo brzo se pokazalo potrebnim da se riječ zapiše. Tako smo dobili Bibliju, Sv. pismo Novog zavjeta. I odmah apostolski učenici, pa sv. Oci pišu svoja djela, na čemu je sagrađena zgrada Crkve. Tako sve do naših dana, Crkva je učiteljica naroda. Stvorene su biblioteke, škole, učilišta i sveučilišta. U novije vrijeme javlja se potreba široko upućene periodične i svagdanje riječi. Za duhovne potrebe nastale su brojne povremene ili dnevne novine. Tako se rodila Crkva na Kamenu, pastoralno informativni list hercegovačkih biskupija. Izdavač je Biskupski ordinariat, Mostar. Ovim brojem slavi mali jubilej.

Bilo je malo smiono upustiti se u ovakav pothvat. Kažu nam da smo uspjeli. Hvala Bogu, čitateljima i suradnicima i posebno urednicima. Tko nije malo zavirio u prostorije uredništva, kada dobije gotovu novinu i ne sluti kako se ona rodila: piši, briši, preradi, promijeni, reži, itd, a kada novina dođe: pohvale, kritike, protesti, blagoslovi, oduševljenje... Crkva na Kamenu je unijela među svećenike neku novu živost. Proradila su pera koja nisu nikada stupila pred javnost. Svećenici su se natjecali čija će župa uzimati više primjeraka lista, kako bolje vjernicima prezentirati novi broj. Crkva na Kamenu je brzo prešla granice Hercegovine, prešla i oceane. Posvuda gdje dođe nosi utjehu bolima daljine i tuđine, utvrđuje vjeru, onu djedovsku koju su ponijeli iz rodnoga kraja.

Crkva na Kamenu je vjerna nauci Crkve, nije se dala skrenuti na skliske putove modernizma u lošem smislu, koji je Crkvu zadnjih godina mnogo ošteti, kršćanski puk žalostio i zbunjivao. Senzacionalizam i napast novotarija veoma su prisutni u novinarstvu, ali ako bacimo pogled unatrag u zadnjih dvadesetak godina vidjet ćemo da su mnoga izlijetanja u Crkvi bila opasna i škodljiva. Crkva je živi organizam, otajstveno Tijelo Kristovo, ono živi i raste, prati suvremene tokove svijeta, a vrlo je opasno na živom tijelu vršiti eksperimente. Poljuljana vjera i moral teško se mogu vratiti na pravi put.

Crkva na Kamenu živi s vjernicima liturgijsku godinu, korizmu, dane muke i smrti Spasiteljeve i radost uskrsnuća. S njom u kuću ulazi duh misterija vjere, doživljaj blagdana posebno Božića, pa Gospinih blagdana i svetaca. Ako znamo što sve pišu razne revije i periodici društvenog sektora, onda možemo lako shvatiti važnost vjerskih novina za život vjere.

Crkva na Kamenu prati probleme i rane suvremene obitelji, posebno pitanje nataliteta, abortusa i rastava braka. Pitanje nataliteta je pitanje opstanka hrvatskog katoličkog naroda. Dok se ne probudi u svima duboka svijest da brojnu obitelj treba podržavati, hvaliti i pomagati, bježit će od djece i oni koji bi ih inače mogli i htjeli imati. Negativno javno mnijenje u pitanju nataliteta gore je od drugih faktora. Tako je i u pitanju stvaranja klime za duhovna zvanja. Katolički tisak tu može i mora odigrati odlučujuću ulogu. Oni koji nemaju dijete za duhovno zvanje, ne bi nikako smjeli na kandidate za duh. zvanja gledati s prezirom ili sažalno. Mladi na putu sjemeništa ili samostana danas i tako moraju prolaziti kroz velike kušnje i teškoće, a ako te kušnje povećaju oni koji bi morali pomagati riječju, molitvom i svojim doprinosom, onda možemo zamisliti koja je tu odgovornost pred Bogom i crkvenom zajednicom.

Uz ovaj jubilej Crkve na Kamenu moram se osvrnuti na urednike i suradnike, pred čitateljima ih sve pohvaliti i zahvaliti im. Svi naši suradnici pišu bez honorara. Crkva na Kamenu nije bogata. Trudi se i izdavanjem knjiga. Antologija marijanske lirike je 20. knjiga biblioteke Crkve na Kamenu. Hvala urednicima, suradnicima i auktorima.

Vama dragi čitatelji, Crkve na Kamenu posebna hvala. Ipak sve ovisi o vama da CnaK izlazi, da se prodaje i živi. I tu ima lijepih i poetičnih primjera koje želim pohvaliti, kao Dračevo, Studenci, Neum, Gradac, Hrasno, katedrala Mostar, Potoci, Stjepan Krst, Vinjani, Trebinja, Gabela Polje, Ravno itd.

I na koncu moram pohvaliti najboljeg pretplatnika CnaK-a, u župi Hrasno. Jedna starija ženska osoba koja ne zna čitati, ali svaki broj od početka do kraja "čita" očima ljubavi i tako na svoj posebn način doživljava Crkvu na Kamenu. A svi koji imate zdrave oči i zdravu dušu čitajte i vi CnaK s ljubavlju, širite novinu, nađite nove pretplatnike i Božji blagoslov neka obilno siđe na urednike, suradnike, tipografe i čitatelje.

Paraskevac, biskup

Povodom 100-og broja "Crkve na Kamenu" - pastoralno-informativnog lista hercegovačkih biskupija, a i radi informiranosti pastoralnog klera ovih naših biskupija, kojima su povjereni vjernici koji tim biskupijama pripadaju, a kojima je naš list namjenjen, donosimo pregled po župama, kako su župnici u svojim statističkim izvještajima ispunili, kako pojedine župe naših biskupija šire ovaj list.

Ako je list pastoralno-informativni, što ima svoju teološku i moralnu i pravnu i pastoralnu dimenziju i težinu, očekivati je da svi pastoralni djelatnici na župama koje pripadaju ovim biskupijama šire ovaj list među našim vjernicima.

"CRKVA NA KAMENU" NA ŽUPAMA MOSTARSKO-DUVANJSKE I
TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE U 1988.

Aladinići	100 kom.	Ledinac	55 kom.
Blagaj	-	Ljuti Dolac	10 "
Buhovo	55 "	Međugorje	- "
Bukovica	-	Mostar-Katedr.	300 "
Crnač	-	Mostar-Samost.	- "
Čapljina	63	Neum	125 "
Čeljevo	100 "	Nevesinje	3 "
Čerin	50 "	Polog	70 "
Čitluk	50 "	Posušje	30 "
Domanovići	50 "	Potoci	160 "
Dračevo	265 "	Prenj	40 "
Drežnica	75 "	Prisoje	58 "
Drinovci	-	Rakitno	- "
Duvno	-	Raskrižje	20 "
Gabela	50 "	Rasno	8 "
Gabela-Polje	130 "	Ravno	105 "
Glavatičevo	-	Rašeljke	70 "
Goranci	5 "	Roško Polje	3 "
Gorica	-	Ružići	3 "
Gorica-Struge	67 "	Seonica	- "
Grabovica	115 "	Stjepan Krst	100 "
Gradac	147 "	Stolac	120 "
Gradac Most.	20 "	Studenci	227 "
Gradac Pos.	-	Sutina	50 "
Gradina	100 "	Široki Brijeg	100 "
Gradnići	-	Šuica	6 "
Grljevići	80 "	Trebinja	105 "
Grude	-	Trebinje	10 "
Hrasno	177 "	Veljaci	1 "
Humac	50 "	Vinica	20 "
Hutovo	85 "	Vinjani	125 "
Izbično	5 "	Vir	100 "
Jablanica	3 "	Vitina	3 "
Jare	60 "	Zagorje	75 "
Klobuk	1 "		
Kočerin	30 "	Budući da sve župe do sastavljanja ovog izvještaja nisu dostavile svoje statističke podatke, to nisu uvršte- ne u ovaj tabelarni prikaz. Uvidom u kartoteku Uredništva našli	
Kongora	-		
Konjic	-		
Kruševo	100 "		
smo da župa Ploče-Tepčići prima 1 kom.			
Rotimlja	" 110 "		
Tihaljina	5 "		
sv. Petra i Pavla			
u Mostaru	110 "		
Šipovača-Vojnići	50 "		

Sveukupno: 4.492 komada

Kaptol 29

41000 Zagreb

Broj: 23/ 89.

Zagreb, 16.II.1989.

Lijepo molimo cijenjeni Naslov da bi ovaj oglas uvrstili u idući broj Vašeg službenog vjesnika. Zahvaljujemo na razumijevanju.

SEMINAR ZA CRKVENE GLAZBENIKE 1989.

Ove godine navršava se 25.godina od smrti Albe Vidakovića istaknutog hrvatskog crkvenog glazbenika, muzikologa, skladatelja i osnivača Instituta za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu. U dogovoru sa subotičkim biskupom msgr. Matijom Zvekanovićem odlučeno je da se ovogodišnji Seminar za crkvene glazbenike održi u Subotici, rodnom mjestu A. Vidakovića.

Tečaj će se održati 18,19, i 20. travnja pod naslovom GLAZBENI DANI ALBE VIDAKOVIĆA. Prije podne bit će zajednička predavanja: Konstitucija o sv. Liturgiji glava VI. II. vatikanskog sabora, Posebna predavanja bit će o Albi Vidakoviću i drugim crkvenim glazbenicima subotičke biskupije. Na dan smrti A. Vidakovića (18.IV) predviđen je posjet njegovom grobu.

Poslije podne odvijat će se rad po grupama u ovim sekcijama: Dirigiranje Tehnika pjevanja, Vježbe u liturgijskom sviranju, Učenje pučkih popjevaka, Problemi interpretacije barokne glazbe na orguljama.

Svaki dan ^{navečer} bit će koncert. Nastupit će crkveni zborovi Subotice, tamburaški orkestar i zbor Instituta za crkvenu glazbu.

Na kraju seminara održat će se i plenarna diskusija. 21.IV.

Taksa za hranu za tri dana iznosi 60.000 din.

Taksa za sudjelovanje na tečaju iznosi 30.000 din.

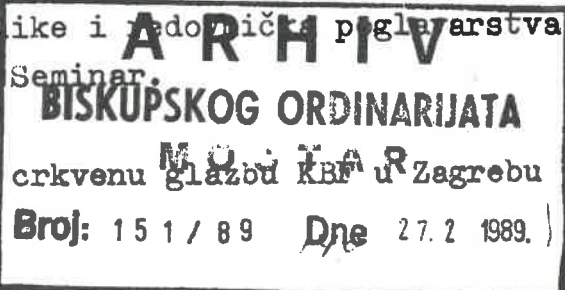
Prijave za Seminar treba poslati najkasnije do 10. travnja na adrese: Prof. Josip Mioč, 24000 Subotica, Trg žrtava fašizma 19 ili Prof. s. Mirjam Pandžić, 24000 Subotica, Harambašićeva 7

Upozoravamo da pojedinačnih poziva neće biti nego su pozvani svi crkveni glazbenici bez obzira da li su završili Institut ili ne.

Zato lijepo molimo prečasnou gospodu župnike i predstojatelje parohijskih glazbeničkih društava da omoguće svojim orguljašima dolazak na Seminar.

Institut za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu

Broj: 151/89 Dne 27.2.1989.

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

- 22 -

Biskupski Ordinarijat, Šetalište JNA 18, YU 88001 Mostar

YU 88001 Mostar, pp. 143

Šetalište JNA 18

Tel. (088) ~~28473~~ 55-473

PASTORALNOM SVEĆENSTVU
MOSTARSKO-DUVANJSKE I
TREBINJSKO-MRKANSKE
BISKUPIJE

Broj: 196/89.

dne: 17.03.89.

Predmet: Duhovne vježbe

Ovim se daje na znanje svim svećenicima da smo za slijedeće ljeto predvidjeli dva turnusa duhovnih vježbi.

I. turnus: 25-27. srpnja

II. turnus: 1-3. kolovoza.

Voditelj za oba turnusa bit će don Ratko Perić, rektor Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Mjesto održavanja duhovnih vježbi bit će dato na znanje naknadno. Prijave neka se učine po mogućnosti što prije na Tajništvo Biskupskog ordinarijata Mostar.

Od Doma za duhovne vježbe iz Sarajeva (00. Isusovci) primili smo slijedeću obavijest:

"Od 13. do 16. veljače održane su duhovne vježbe za svećenike u Domu za duhovne vježbe u Sarajevu na Grbavici, Hercegovačka 1b. Bilo je prisutno 12 svećenika. Za više nije bilo ni mjesta. Svećenici odlučili su, da bi se nastavilo s tom praksom, pa je zakazan drugi turnus od 3. do 6. travnja 1989. Voditelj će biti p. Marko Matić D.I.

Tko želi sudjelovati na tom kursu, neka se javi na adresu: Rašo Martin, Hercegovačka 1b. 71000 Sarajevo (tel. 071-642-068)".

Preporučujući Vam svima ove ponuđene mogućnosti za obavljanje duhovnih vježbi svima upućujem svoj pozdrav i blagoslov!

+ Pavao, biskup

IN MEMORIAM + don Iliji REZO

Dana 30. prosinca 1988. godine u 8.00 sati u Svećeničkom domu u Potocima kod Mostara preselio se je s ovoga svijeta u vječnu domovinu naš svećenik don Ilija Rezo. Sprovodnu Misu u župnoj crkvi u Potocima 31.12.88. godine predvodio je biskup Pavao Žanić uz sudjelovanje pedesetak svećenika. Vjernici, većinom Dubravci, ispunili su bjelopoljsku crkvu, moleći se za pokoj don Ilijine duše, zahvalni za njegov svećenički trud i rad u Prenj-Dubravama. Prigodnu homiliju održao je biskup Žanić, a u ime Herc. franjevačke provincije govorio je prov. vikar fra Drago Tolj. Tijelo pok. don Ilije sahranjeno je u novoizgrađeno Svećeničku grobnicu svećenika Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije. Prije polaganja u grob don Ante Brajko, generalni vikar izgovorio je slijedeće riječi u ime svećenika spomenutih biskupije čijem svećeničkom zboru je pripadao i don Ilija. Donosimo tekst oproštaja:

"U ime svećenika Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije čijem je zboru pokojni don Ilija pripadao i na terenu spomenutih biskupija kao svećenik djelovao izražavam iskrenu sućut rodbini i prijateljima pokojnika a vama svima koji ste danas došli da se za njega pomolimo i da ga ukopamo od srca hvala.

Pokojnik je uvijek bio skroman i ponizan svećenik pa je i u svojoj oporuci napisao: Želim i molim da moj sprovod bude skroman, bez velikih govora, neka sve bude jednostavno, kršćanski i svećenički.

Vjerujem da se nećemo ogriješiti o želju i molbu pokojnika, ako nad njegovim grobom iznesemo par crtica, da bismo se podsjetili tko je pokojnik, tko je don Ilija, koga upravo predajemo zemlji.

No prije svih riječi želimo reći don Iliji: Hvala od srca za život, za vjeru, za pouzdanje, primjeran svećenički život i dobar primjer vjernicima i nama svećenicima.

Pokojni don Ilija se rodio 17. srpnja 1904. u Mandinu Selu, župa Kongora - Duvno, od oca Jure i majke Cele. Rano mu je otac umro, pa bi don Ilija zadnjih godina sjećajući ga se znao reći: "Nisam ga ni upamtio". Majka je preuzela brigu za podizanje djece a i u kasnijem don Ilijinu životu dijelila je s njim brige i nevolje.

Osnovnu školu je završio u Mandinu Selu, a gimnaziju u poznatom travničkom sjemeništu. Bogoslovske nauke je završio u Sarajevu 1928. godine te bio i zaređen za svećenika. Budući da je bio premlad da po crkvenim propisima postane svećenik, iz Rima mu je dan oprost za to čak za 2 godine. Imao je iste godine mladu misu u rodnom mjestu. Nakon služenja vojske imenovan je duhovnim pomoćnikom u župi Vir, a 1929. postaje župnikom župe Ravno. No već 1930. ide u duvanjski kraj u župu Grabovica za župnika gdje župnikuje do 1946 godine. Te godine

odveden je u zatvor, gdje je u Zenici, kako je znao u šali reći, svršio punih osam godina sveučilišta, i to sve na pravdi Boga, nevin. Kakvo je bilo to sveučilište, nije potrebno navoditi, no don Ilija je, iako malo bolježljive naravi, to, na čuđenje mnogih, junački podnio.

Nakon zatvora dolazi na mali odmor u župu Potoke i brine se za župu Drežnica. No 1955. godine biva imenovan župnikom župe Prenj-Dubrave gdje je ostao sve do svog umirovljenja 1980. godine. Narod ga je lijepo primio i to je don Iliji ostalo u najljepšoj uspomeni. Kad je otvoren naš Svećenički dom u Potocima, on se je među prvima u njem nastanio i u miru provodio svoje dane, dok ga Gospodin nije pozvao k sebi nakon kraće i teške bolesti.

Don Ilija je bio boležljiv čovjek još od svoga djetinjstva, a bolesti su se s godinama množile, no unatoč toga i drugih nevolja i patnji Bog mu je udijelio dug život. Ovog ljeta proslavio je svoju dijamantnu misu - šezdeset godina svećeništva.

Iz ovih šturih podataka o don Iliji može se nekom učiniti da don Ilija nije učinio nikakvo veće djelo. No najveće djelo je on sam, njegova vjera i njegov primjer. Kaže Spasitelj, tko želi biti moj učenik nek uzme svoj križ i pođe za mnom. Po spremnosti nekoga da poslušao ove Spasiteljeve riječi mi s pravom cijenimo i njegovu veličinu. To je don Ilija ostvario. Šezdeset punih godina služio je Gospodinu i svom narodu, u neimaštini, siromaštvu, nevolji, brigama ali u vjeri i nadi. U jednom pismu svom starom školskom kolegi piše: "Kad sam završio zeničku praksu i došao u ovo mjesto (Prenj), donio sam: tanjur, žlicu, nož i viljušku... To je bila sva moja imovina. Na takvu sam imovinu spadao četiri puta."

Kaže jedan pisac da iza dobrih ljudi kad odu s ovoga svijeta ostane nešto što nas sjeća na njih. Don Ilijina dobrota, njegovo pouzdanje u Boga i ljubav prema Bogu i hrvatskom narodu ostat će u sjećanju onih koji su ga poznavali. Zato kad ga danas ukopavamo na zadnji dan stare godine mi molimo Spasitelja da ga primi na slavlje Nove, vječne godine. Jer kao što i ovo sunce prolazi, prolazno daje nam toplinu i radost, tako Spasitelj - pravo i neprolazno svjetlo, daje život i smisao našem postojanju i radu.

Na kraju, u ime našeg Biskupa i naših svećenika izražavam svoju zahvalnost svima koji su pomogli našem don Iliji u njegovoj bolesti: osoblju medicinskog centra dr. Safet Mujić, napose doktorima Dragoju i Hadžiomeroviću, mjesnoj ambulanti u Potocima; dr. Vučini a posebno našim sestrama koje rade u Svećeničkom domu: s. Piji, Mironi i Ruži i njihovim sestrama koje su ranije bile u Domu. Našu zahvalnost izražavamo Janji i Ruži koje su pomagale don Iliji za vrijeme njegova svećeničkog djelovanja u Prenju.

Pokoj vječni daruj Gospodine don Iliji i svjetlost vječna svjetlila mu!

+ Mons. Mijo ŠKVORC, pomoćni biskup zagrebački

Dana 15. veljače 1989. godine, u 11.00 sati, primivši svete sakramente umirućih, predan u volju Božju, preminuo je u 70-oj godini života, 51.-oj godini redovništva, 41.oj godini svećeništva i 19-oj godini biskupske službe mons. Mijo Škvorc, pomoćni biskup zagrebački i generalni vikar, član Družbe Isusove.

Biskup Škvorc bio je poznat i popularan propovjednik te plodni pisac. Bio je otvoren i srdačan u ljudskim odnosima.

Pokopan je na zagrebačkom groblju Mirogoj 20. veljače uz sudjelovanje gotovo svih biskupa naše BK, velikog broja svećenika i mnoštvo vjernika.

Na sprovodnim obredima sudjelovao je i naš biskup.

Neka mu Gospodin udjeli svoj vječni mir!

SLUŽBENI VJESNIK

MOSTARSKO·
DUVANJSKE
I TREBINJSKO·
MRKANJSKE
BISKUPIJE

Mostar

ARHIV
BISKUPSKOG EPIKOPARJATA
MOSTAR

Broj 1008/89, 16.12/39

Broj: 2/89., Mostar, 18. prosinca 1989.

Sadržaj:

Božićna čestitka Biskupa Ordinarija.....	29
--	----

DOKUMENTI BISKUPSKE KONFERENCIJE JUGOSLAVIJE

- Pismo hrvatskih biskupa.....	27
- Napomene o prirodnom reguliranju i metodama praćenja plodnosti.....	30
- Poruka BKJ prigodom 44. međunarodnog euharistijskog kongresa u Seoulu.....	31
- Apel poslovnog odbora BKJ za slavljenje Božića.....	32
- Priopćenje o radu Komisije BKJ "Justitia et pax" - priopćenje sa zasjedanja od 07.04.1989.....	33
- priopćenje s izvanrednog zasjedanja 11.11.1989.....	33
- Priopćenje za tisak o saboru BKJ.....	35
- Promjene službi u domovinskoj Crkvi; - Dr. F. Komarica preuzeo službu banjalučkog rezidencijalnog biskupa, umirovljen msgr. A. Pichler.....	37
- Msgr. J. Božanić preuzeo službu novog krčkog biskupa umirovljen biskup dr. K. Zazinović.....	37

OKRUŽNICE BISKUPSKOG ORDINARIJATA MOSTAR

- Dr. Želimir Puljić, svećenik mostarsko-duvanjske biskupije, imenovan novim dubrovačkim biskupom.....	38
- Callendarium missarum pro iuventute et familia Christiana u 1990.....	39
- Iseljenički dan.....	40
- Molitvena osmina za jedinstvo kršćana.....	40
- Binacije i trinacije.....	41
- Obaveze župskih ureda prema Ordinarijatu.....	42
- Obavijest o prestanku izlaženja Sl. vjesnika i o pokretanju Službenog glasila biskupija metropolije Vrhbosanske - "VRHBOSNA".....	42
- Svećenički tjedan u Zagrebu.....	43
- Redovničko odijelo nije liturgijsko ruho.....	43
- Preporuka molitvene akcije "Zaštitimo sve živote".....	45
- Novi đakon.....	47
- Promjene i premještaji.....	48
- Duhovne vježbe.....	49
- Teološko-pastoralni tjedan u Zagrebu.....	50-51
- In memoriam.....	52

BOŽIĆNA ČESTITKA BISKUPA ORDINARIJA

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice,
dragi Božji Narode!

Tajna Boga vječnoga i neizmjernoga objavljuje nam se na jedan poseban način u rođenju našega Spasitelja Isusa Krista. Boga ne možemo vidjeti; on nam se onakav kakav jest ne može ukazati. Da bismo ga mogli vidjeti on mora uzeti neki "zemaljski" lik, kao golub, ili kao plameni jezik ili kao neki čovjek, dijete. Ali i tada ostaje tajna, misterij i naše slabo oko i naša pamet u tu tajnu ne mogu prodrijeti. Ali srećom, Bog je ljubav i on nam se može objaviti kao ljubav. Zato kad je htio doći da nas spasi nije uzeo lik moćnika, gospodara, bogataša, nego je uzeo lik nemoćnog djeteta, siromaška, od kojeg se nitko ne mora bojati, već samo mu se diviti.

On svemoguć, bogat, gospodar svemira i svijeta, povijesti i budućnosti, sakrio je svoju božansku moć, svoje pravo, svoje bogatstvo da oni koji ga priznaju k Njemu dolaze samo zato jer nas on ljubi i mi ga primamo jer ga ljubimo. Od tog djeteta je neizmjereno daleko bogatstvo, moć, sila, jer je njegova ljubav sve to sakrila. Vidi se samo nemoćno dijete kojemu ne trebaju zemaljske veličine. Treba mu samo njegova presveta i prečista Majka da ga prihvati i podoji, treba mu njezin zaručnik i njegov hranitelj sv. Josip.

O maleni Isuse, hvala ti što si nam se tako približio, tako ponizio, što si se objavio kao Bog ljubavi. Dolazimo ti čestitati tvoj rođendan, Božić, dolazimo da ti se poklonimo, da ti ljubav uzvratimo. Ispovjedili smo se, pokajali, pomirili. Molimo te privuci k sebi i one koji to nisu uradili. Pogledaj cijeli svijet, takni zalutala srca, griješnike, bludnike, razorene obitelji, opustošena ognjišta, sirote, gladne, gole i bose, progonjene, neka nađu utjehu, lijek i ljubav pred tvojim jaslicama, pred tvojim oltarima.

Svima želim sretan i veseo Božić i sretnu Novu Godinu!

Pavao Žanić

Prot. br.: 990/89.
Mostar, 12.12.1989.

Neka se ova čestitka pročita vjernicima na misama, a posebno glavnoj pučkoj misi, na dan Božića.

PISMO HRVATSKIH BISKUPA

Dragi vjernici!

Prigodom proslave 750. obljetnice biskupskoga grada Đakova održan je Sabor BKJ, a hrvatski su biskupi na svojoj sjednici vijećali o posebnim pitanjima crkvenog života koja se tiču njihovih biskupija. Procijenili smo između ostaloga značenje i vrijednost liturgijskih skupova u kojima smo u posljednje vrijeme sudjelovali, posebno u Ninu, u Biskupiji kod Knina te sada u Đakovu. Ustanovili smo da se sve odvijalo u istinskom kršćanskom duhu i ozračju, da smo zajedno s našim svećenicima i Božjim narodom proslavili Euharistiju skrušeno i vjerno. U susretljivoj nazočnosti predstavnika vlasti i u korektnom obavješćavanju sredstava društvenog priopćivanja željeli smo uočiti znak uvažavanja vrijednosti koje narod u sebi nosi. Baština vjere i kulture, koja po djelovanju Crkve prožima našu povijest, doživljena je tako kao živa snaga koja i danas oblikuje dušu naroda.

Našu poslanicu "Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata" upućenu vjernicima na 1. korizmenu nedjelju 1976. smatramo i danas valjanom, napose u dijelu koji smo naslovili "Kritički pogled u našu prošlost i sadašnjost". Smatramo međutim da nas najnovija zbivanja pozivaju da vam se obratimo ovim pismom koje upućujemo svim hrvatskim vjernicima u domovini i u svijetu, da ono bude poticaj i ohrabrenje.

Naši su dani - kao što je svima poznato - obilježeni istodobno sve neposrednijim prijetnjama i obećanjima. Život pojedinaca i naroda u našoj zemlji sve više ugrožava kriza na političkom, gospodarskom, društvenom i moralnom polju, dok se s druge strane ukorak s gibanjima u svijetu i kod nas zapažaju težnje i naponi prema demokratskom preobražaju i privrednom razvitku.

Gospodarska kriza progresivno, materijalno i duhovno, osiromašuje osobito radnike i seljake dovodeći ih na rub bijede, posebno penzionere i sebi prepuštene starce; a da se - uza sve pokušaje koje ne sporimo - još ne vidi opća odlučnost da se prihvati djelotvorniji model gospodarskog djelovanja. To je možda jedan od glavnih razloga da je naša Crkva od rata naovamo tužan i često bespomoćan svjedok trajnog iseljavanja hrvatskog katoličkog življa. S bolju, vjerničkom i rodoljubnom, konstatiramo također činjenicu da se kao po nekom računu i planu u određenim područjima nastanjenim Hrvatima katolicima do dana današnjega jedva što ozbiljno učinilo i uložilo da se tome svijetu omogući barem nekakav opstanak i napredak na domaćem ognjištu.

Ne smijemo ne spomenuti ni sve veću opasnost za našu skupnu budućnost koja proizlazi iz činjenice da mladi ljudi sve više gube mogućnost normalnog školovanja po vlastitu izboru i zapošljavanja prema svojim sposobnostima i struci; osim toga, u posljednje se vrijeme iz istih razloga i kod nas sve više iseljava upravo mlada inteligencija, posebno tehnička, što vodi možda u najveće naše buduće siromaštvo i zavisnost.

Razumije se da takvo stanje najozbiljnije otežava mladima ulazak u brak i stvaranje obitelji po želji vlastita srca i pod vlastitim krovom. Tim uzrocima ne želimo umanjiti težinu duhovnog i moralnog stanja koje otkrivaju činjenice tako velikog broja mladih koji se ne odlučuju na brak ili, ako su u braku, ne odlučuju se na porod. Znamo, naime, da se nerijetko radi i o povredi moralnih vrijednosti što degradira osobu, oskrvrnjuje brak, potkapa narod, oduzima duhovnu vitalnost Crkvi.

Nadalje, u Jugoslaviji su sada svom silinom izbili na površinu i neki dugo prikrivani nacionalistički naboji; neki njihovi naleti ne obećavaju mogućnost mirna, pravedna i za većinu naroda prihvatljiva rješenja. U tom kontekstu ne prestaje nego se pojačava programirani psihološki terorizam uperen posebno protiv hrvatskog naroda tako da mu se nameće kolektivna krivnja, proglašava se kao cjelina genocidnim narodom, a Sveta Stolica i Katolička Crkva u njemu nadahniteljicom i pravim uzročnikom te nepopravljive genocidnosti. Sloboda vrijeđanja preuzela je maha nad slobodom razumna govora, pa to još više opterećuje nezaštićene.

Biskupi sa zabrinutošću konstatiraju da se zbog svega rečenoga u hrvatski narod uvlači osjećaj tjeskobe, napuštenosti i kao nekog nemoćnog prepuštanja događanju ili, ponegdje, revolta koji nije vođen razboritošću.

Crkva nije poslana organizirati politički ni gospodarski život naroda. Ona je poslana navijestiti svima Kraljevstvo Božje. Po njoj klica toga Kraljevstva već živi i djeluje u našoj povijesti, a dovršit će se iznad obzorja ovozemnog trajanja, u vječnosti. Ali i predokus toga "novog neba i nove zemlje" ne umanjuje već naprotiv razbuđuje zauzetost za dobrobit zemaljskog života. Moralna odgovornost i duhovna energija potrebne za procvat pravde, ljubavi i mira upravo izviru iz svrhe prema kojoj je usmjeren na sva povijest, "kada Bog bude sve u svima". Stoga s Koncilom potičemo volju sviju da svaki preuzme svoj dio odgovornosti za opće dobro (usp. GS, 31).

Uvjereni da u hrvatskom narodu, bilo da živi u domovini bilo u svijetu, ima snage da se zakorakne već sada na civilizacijski višu razinu života, podupiremo svaku težnju za slobodom inicijative i udruživanja na političkom, sindikalnom, kulturnom, gospodarskom i društvenom području, da dođu do izražaja sve zdrave ideje i sposobnosti. Hrvati imaju tradiciju parlamentarnog načina ostvarivanja svojih prava i ciljeva, čemu je povijesni izraz stoljetna institucija Hrvatskog Sabora kao neprekinutog oblika trajanja hrvatskog državnog prava i pravne države. U skladu s općim etičkim načelima podupiremo nastojanja da u obnovljeni Hrvatski Sabor uđu predstavnici naroda opunomoćeni slobodnim izborima, da to bude mjesto gdje će se donositi pravedni zakoni, postavljati prava pitanja i bez straha, suvereno i neuvjetovano, pronalaziti rješenja bitna za život svih građana.

Dakako, ni Hrvatski narod ne živi sam, niti se razvija izvan prostora i vremena. U saobraćaju s drugim narodima, osobito sa susjedima i s onima koji zajedno s njim žive u istoj domovini, stekao je - držimo - kako svojim usponima tako i svojim padovima i povijesnim zabludama, dovoljno iskustva za izgradnju suživota u pravednosti i uzajamnom poštovanju, naučivši da je u svakom narodu Bogu mlo onaj koji čini pravdu (usp. Lj 10,35).

Vjerujemo da je to ujedno put u svenarodno izmirenje, moralni preporod i gospodarsku uspješnost kakvoj smo svjedoci kod naših ljudi ponajviše u iseljeništvu. Zar se zaista mora napustiti domovina da se pronađu uvjeti koji omogućuju razvitak talenata i sposobnosti koje je Bog dao ljudima za osobno i skupno dobro?

Zajedno s drugima i hrvatski narod treba sebi otvoriti put u pozitivne tokove koji danas ujedninjuju Zapadnu Europu, prema kojoj su Hrvati još u prvom tisućljeću kršćanske ere definitivno usmjerili svoju povijest prionuvši uz Rimsku Apostolsku Stolicu što je postalo sastavnicom hrvatskog nacionalnog bića.

Slični tokovi počinju preobražavati također lice Srednje i Istočne Europe. I tamo se naime, pedeset godina nakon početka drugog svjetskog

rata, ponovno otkriva vrijednost dubokih zajedničkih kršćanskih korjena, civilizacijsko značenje poštivanja prava ljudske osobe i njezina stvaralaštva te neophodnost obnavljanja demokratskih institucija - sve plodovi davno u srce posijanog Evanđelja.

To su novi znakovi nade i ohrabrenja. Slijedeći te znakove moguće je i među narodima u Jugoslaviji ostvariti istinsku ravnopravnost i uzajamno poštovanje te potrebnu suradnju. Moguće je prevladati prilike u kojima prijeti opasnost da se samovolja jačega pokuša ostvariti nasilnim sredstvima i da se tako pogazi suverenost i samoodređenje naroda. Moguće je otkloniti uzroke koji rađaju čisto političkim sudskim procesima koji i danas teško opterećuju naše društvo, na čuđenje demokratske javnosti u svijetu.

Znakove vremena Crkva tumači u svjetlu Evanđelja. Tako Božji narod u događajima svijeta otkriva Božji poziv. Potičemo vas, dragi vjernici, da molitvom, vjernošću Božjoj volji, teološkim razmišljanjem, istražujete put kojim Bog vodi svoj narod u ljudskiju i pravedniju budućnost.

Ojačani spoznajom da je Bog milosrdni čovjekoljubac, sve vas - dragi vjernici - i sav hrvatski narod u domovini i u svijetu, kojega smo članovi, koji ljubimo i kome služimo, i sve vas koji se trudite djelovati po savjesti, blagoslivljamo u zajedničkoj vjeri, nadi i ljubavi.

U Đakovu, 4. listopada 1989.

VAŠI BISKUPI

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE
CONFERENTIA EPISCOPALIS JUGOSLAVIAE
41000 ZAGREB, Kaptol 1. - Telefon: (041) 275-449

Br. 291/BK-1989

Zagreb, 6. listopada 1989.

Svim preuzvišenim biskupima na "hrvatskom govornom području" dostavljamo tekst gornjega Pisma.

Uz pozdrav u Gospodinu

Vjekoslav Mileran
generalni tajnik BKJ

NAPOMENA O PRIRODNOM REGULIRANJU I METODAMA PRAĆENJA PLODNOSTI

Radi dokumentacije i informacije objavljujemo "NAPOMENU O PRIRODNOM REGULIRANJU I METODAMA PRAĆENJA PLODNOSTI".

Ovu je "Napomenu" objavilo Papinsko vijeće za obitelj uz dopis broj 182/89 od 30.6.1989. s nakanom da se bolje upozna crkveno naučavanje o prirodnom reguliranju plodnosti i cijene odgovarajuće dijagnostičke metode.

Jedno od područja koje spada u okvir naučavanja Crkve jest zakonito uređenje prenošenja ljudskog života. Njegovo odgovorno reguliranje postiže se upotrebom periodičnog uzdržavanja prema ženinom prirodnom ciklusu. Sasvim je naravno da važno mjesto u tom naučavanju zauzimaju metode praćenja plodnosti, obično zvane metodama prirodnog reguliranja plodnosti.

Oženjene osobe koje se nađu u situaciji da se moraju služiti periodičkim uzdržavanjem da bi odgodile začće djeteta, moraju steći uvjerenje da su metode praćenja plodnosti dosatno znanstveno utemeljene i da ih nije teško naučiti. Štoviše, periodičko uzdržavanje iz valjanih razloga - bez kojih, ako se sebičnjački prakticira, ne bi bilo krepost - otvara put životnoj bračnoj čistoći i stoga nije samo izvedivo, nego i jača njihovu uzajamnu ljubav, dok je opet, s druge strane, kontracepcija razara.

S toga razloga, temeljni tekstovi zadnjih Vrhovnih Svećenika o zakonitom i odgovornom reguliranju rađanja (cfr. Humanae Vitae 16,24; Familiaris Consortio 31-33, 35) izražavaju nadu da će medicinska znanost uspjeti u iznalaženju sigurnog temelja za metode praćenja plodnosti. Napredak zadnjih godina daje temelj toj nadi, premda te metode još nisu dovoljno poznate.

Stoga da bi ukazalo na veću važnost i dublje razumijevanje naučavanja Crkve o prirodnom reguliranju plodnosti, ovom Napomenom Papinsko vijeće za obitelj namjerava:

1. Ohrabriti medicinske fakultete, bio-medicinske ustanove i sl., profesore, istraživače i studente, da prodube znanstveni studij metoda za praćenje plodnosti tako da bi bili u mogućnosti savjetovati bračnim parovima da provode prirodno reguliranje rađanja uz poštivanje moralnih vrijednosti ljudske spolnosti;

2. ohrabriti ženidbene savjetnike da traže stručnost u znanstvenom napretku na tome polju, da bi bili u mogućnosti savjetovanja služeći se metodama praćenja plodnosti;

3. potaknuti oženjene kršćane koji su uvježbani i iskusili vrijednost tih dijagnostičkih metoda, da misle o dobru koje mogu učiniti za druge šireći te metode riječju i sjvedočenjem;

4. pozvati organizacije i grupe koje rade za obitelj i život, da pružaju - svatko na svom području - informacije i odgoj za metode praćenja plodnosti u skladu s njihovim služenjem ljudskim vrijednostima i ljudskim pravima.

Na taj način bit će prevladana zapreka koja proizlazi ili iz manjka, ili iskrivljenih mišljenja, utemeljenih na naučavanju Crkve na području koje životno zadire u dostojanstvo ljudske osobe i duhovnog rasta oženjenih ljudi.

PORUKA BKJ PRIGODOM 44. MEĐUNARODNOG EUHARISTIJSKOG KONGRESA U SEOULU

Dragi Kristovi vjernici, mi katolički biskupi, koje Duh Sveti postavi (usp. Dj 20,28) da u ovome vremenu upravljamo Crkvom Božjom u Domovini našoj, osjećamo dužnost obratiti vam se ovom porukom.

U Seoulu, glavnome gradu Južne Koreje, u Aziji, održava se 44. međunarodni euharistijski kongres, od 4. do 8. listopada ove 1989. godine. To je priznanje Crkvi u Koreji, Crkvi brojnih mučenika i sad bujnog kršćanskog života.

Geslo Euharistijskog kongresa je "Krist naš mir" (Ef 2,14). Jamačno su suvremene korejske i svjetske prilike nadahnule tu središnju misao Kongresa. Korejski narod je podijeljen na Južnu i Sjevernu Koreju. A nije on jedini podijeljeni narod u suvremenom nadmetanju prevalsti ideologija i političkih blokova. Svjedoci smo brojnih žarišta rata, sukoba i podjela među državama i narodima, i unutar pojedinih država i naroda.

"Tjeskobe i muke podijeljene Koreje uzdižu se kao simbol jednog podijeljenog svijeta, kome nedostaju povjerenje i vjera da ostvari pomirenje i bratsku ljubav" (Ivan Pavao II. Diplomatskom zboru, Seoul, 4. svibnja 1984, Bilten Kongresa, Christ our Peace, No 2, 15.11.1988, str. 4).

Zato se Crkva u Koreji, koja proživljuje "gorku podijeljenost" (isto) želi okupiti oko Isusa Krista koji je naš jedini mir (usp. Ef 2,14). Ona poziva svu Crkvu katoličku da zajedno s njome zastane pred euharistijskim Isusom. Svaki je Euharistijski kongres Statio orbis - Postaja svijeta. Pred Isusom Kristom, Emanuelom našim (Mt 1,23), postajemo svjesniji starih i novih rana podijeljenosti i sukobljavanja. Euharistija je najveći znak Isusove ljubavi i našega zajedništva s Bogom i braćom. Euharistija nas potiče da u nemirnome svijetu budemo izvršitelji Isusova blaženstva: "Blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji" (Mt 5,9).

Koreja je daleko. Troškovi su putovanja golemi. Nismo u mogućnosti da naša Crkva, iako je pozvana i mi bismo to živo željeli, bude zastupana na Euharistijskom kongresu u Seoulu. Stoga nam je još veća dužnost ujediniti se molitveno s našom korejskom katoličkom braćom i sestrama i svima sudi-onicima, na čelu s velikim hodočasnikom Svetim ocem papom Ivanom Pavlom II. On će zadnja dva dana sudjelovati u Seoulu na 44. međunarodnom euharistijskom kongresu.

Živo potičemo sve župnike i sve redovničke, muške i ženske, zajednice da u župama i samostanima, u dane Euharistijskog kongresa, od 4. do 8. listopada ove godine, upriliče euharistijske pobožnosti pred izloženim Svetootajstvom. Jamačno, nedjelja, 8. listopada, je najprikladnija. Ali može biti i drugi dan, poglavito kad jedan svećenik upravlja s više župa. Neka po mogućnosti svaka naša župna i samostanska zajednica bude uključena u veliku ispovijest vjere u Isusovu euharistijsku nazočnost među nama. Neka svaka naša župna i redovnička zajednica bude "Sion" koji hvali svoga Gospodina! Neka čitava naša Crkva bude molitveno ujedinjena sa svima moliteljima i klanjaocima euharistijskome Isusu u Seoulu na velike nakane mira u svijetu i jedinstva među svim narodima.

"Krist je naš mir!"

Zazivajući na sve, braćo i sestre u Kristu, obilje Kristova mira, pozdravljamo vas i blagoslivljamo.

APEL POSLOVNOG ODBORA BISKUPSKE KONFERENCIJE JUGOSLAVIJE ZA SLAVLJENJE BOŽICA

Sastavši se pred Božić, u ovom povijesnom trenutku sudbonosnih promjena u svijetu i u Jugoslaviji, mi katolički biskupi, svjesni odgovornosti koju Crkva ima u službi svijetu, dužni smo vjernicima i svojoj javnosti staviti pred oči i na srce potrebu hitnog rješavanja stanovitih pitanja koja su osobito važna za istinski rast slobode, dostojanstva, prava čovjeka i naroda, čemu teži također sva povijest spasenja.

Kao kršćanima i baštinicima civilizacije koju s pravom zovu kršćanskom i u uvjetima suvremenog vjerskog i svjetonazorskog pluralizma pozivamo sve odgovorne da se pitanje slavljenja Božića hitno riješi u skladu s cjelokupnom tradicijom te civilizacije kako je to i u našoj zemlji bilo riješeno do godine 1946. Tijekom dugih petnaest stoljeća Božić su slavili svi ljudi tog kulturnog kruga upravo kao svoju civilizacijsku tekovinu. Nikad nikoga to nije ugrožavalo niti mu nametalo vjerovanja i ponašanja. Upravo na našim područjima Božić je - posljednjih stoljeća slavljen prema dva kalendara - najizrazitije pridonosio miru i zajedništvu različitih. Isticati sada da naše različitosti znače komplikaciju koja priječi rješenje, značilo bi priznati da je do toga došlo u ovih posljednjih 40-ak godina. U jeku suvremenih promjena, osobito u socijalističkim evropskim zemljama, bjelodano je da božićni sadržaji svojom istaknutom čovječnošću na osobnom, obiteljskom i društvenom planu promiču rast slobode i pridonose slozi. Nema dakle nikakva razloga da se kod nas ustraje na očito nepriličnim rješenjima ili da se iz njih nastoji izaći neprihvatljivim kompromisima. Slavljenje Božića kao blagdana očito traže svi kršćani i žele svi ljudi dobre volje. Stoga pozivamo i odgovorne i narod da već ove godine postupe u skladu sa svim minulim stoljećima ove civilizacije. To će usred općih napetosti u našoj zemlji nedvojbeno biti veliko olakšanje.

Ne možemo smetnuti s uma da se i naša zemlja, zacijelo na svoj specifičan način, sprema za sudjelovanje u evropskom zajedništvu. Sva pak Evropa - i ostali svijet - slave blagdan Božića u sklopu zimskih praznika koji su redovito odmori kako radnih organizacija tako i škola. Do besmisla je bolno doživljavati svake godine dolazak silnog mnoštva naših radnika iz Evrope zajedno s njihovom djecom, dok njihovi ovdašnji srodnici i vršnjaci moraju te dane provoditi na radnim mjestima i u školama. Ne vidimo baš nikakve zapreke da se zimski praznici za škole odmah ne premjeste tako da obuhvate slavljenje Božića po oba kalendara, a ideoloških zapreka svi se u tom smislu odriču kao preživjelih predrasuda.

Božić je sa svim svojim biblijskim i civilizacijskim sadržajima također poticaj da kao biskupi Katoličke Crkve izrazimo da se ova Crkva rađuje počecima procvata demokratskog pluralizma i promicanja ljudskih prava na svim razinama. Rađuje nas i to što politički odgovornici u našoj zemlji počinju tražiti ukidanje političkih procesa i svih onih zakona koji su ih dosad omogućavali. Svaki Kristov vjernik po savjesti je dužan, koliko mu je to moguće, na vlastitu odgovornost i po vlastitu izboru sudjelovati u političkom životu, dok je Crkva kao ustanova poslana svima i ne može pripadati nijednoj stranci.

S nadom u duši želimo sretne božićne blagdane i mircem blagoslovljenu novu godinu 1990.

U Zagrebu, 14.12.1989.

ZA POSLOVNI ODBOR BKJ

Frano Kardel
predsjednik

PRIOPĆENJA O RADU KOMISIJE BKJ "JUSTITIA ET PAX"

a) Priopćenje sa zasjedanja od 7.4.1989.

U Zagrebu je u petak 7. travnja pod predsjedanjem šibenskog biskupa msgr. Srečka Badurine održana prva sjednica Komisije BKJ "Justitia et pax".

Polazeći od Motu propria "Justitiam et pacem" pape Pavla VI. (od 10. prosinca 1976. g.) članovi Komisije raspravljali su o programu djelovanja i svrsi Komisije. Istaknuli su da je bitna svrha Komisije promicati i braniti pravednost i mir što je sastavni dio evangelizacije i pastoralne djelatnosti Crkve. Polazište djelovanja te Komisije je društveni nauk Crkve, pa je zadaća Komisije proučavanje i populariziranje katoličkog društvenog nauka. Daljnja zadaća Komisije jest skupljati i sintetizirati studije o stanju pravednosti i mira na mjesnoj, nacionalnoj i svjetskoj razini. Komisija, stoga, nastoji upoznati činjenice o povredama ljudskih prava da bi se pronašao način kako izraziti kršćansku solidarnost s onima koji su žrtve nepravde. Svojim radom Komisija pruža pomoć crkvenim ustanovama, posebno BK, u pastoralnom djelovanju.

Polazeći od Poruke biskupa Jugoslavije o tragičnim događajima na Kosovu članovi Komisije izrazili su svoju veliku zabrinutost zbog najnovijih događaja na tom području. Članovi Komisije su svjesni da je to područje već desetljećima poprište netolerancije, gaženja ljudskih prava i velikih nedostataka u osiguravanju pravne sigurnosti građana. Izvanredne mjere koje su tamo nedavno zavedene trebale bi zaštititi građane upravo od nezakonitosti i nasilja, jer ih samo to može opravdati. Međutim neka sredstva javnog informiranja i neka najnovija svjedočenja pobuđuju sumnju da se nasilje nad stanovništvom ne sprečava, o čemu svjedoče i žrtve. Komisija smatra nužnim da odgovorni u Zemlji, Republici i Pokrajini u ovom osjetljivom trenutku, u skladu sa svim međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima i zahtjevima organizacija za zaštitu ljudskih prava, poduzmu sve da se spriječi samovolja, zastrašivanje i povreda ljudskog dostojanstva; da se svima koji su lišeni slobode omogući ona pravna pomoć koja je predviđena našim zakonima i međunarodnim standardima te da se za sve žrtve provede istraga i utvrdi odgovornost za svaku pojedinu od njih, što su sve elementarni preduvjeti za međunarodno pomirenje na Kosovu, koje jedino može omogućiti mirnu i ravnopravnu budućnost svijetu.

Veliku pozornost članovi Komisije posvetili su i smjernicama za izradu Statuta Komisije. Dvojici članova povjereno je da na temelju iznesenih smjernica izrade nacrt Statuta o čemu će se nastaviti rasprava na sljedećoj sjednici.

b) Priopćenje s izvanrednog sastanka od 11.11.1989.

Komisija "Justitia et pax" pri BKJ na svom sastanku 11. studenoga 1989. u Zagrebu pod predsjedanjem krčkog biskupa koadjutora Josipa Bozanića razmotrila je aktualnu društveno-političku situaciju u svjetlu kršćanske etike i uočila stanovite točke, kojih pojašnjenje i poštivanje zahtijeva kršćanska savjest u korist općeg dobra svih građana.

Komisija najprije konstatira činjenicu ubrzanih procesa dalekosežnih promjena u većem dijelu zemalja tzv. realnog socijalizma u Europi, koji - kako izgleda - usprkos svemu, naglim koracima vode prema zbiljskoj demokra-

ciji i poštivanju narodnih, ljudskih i građanskih prava te rušenju ideoloških, političkih, privrednih, vojnih i drugih zidova, koji su te zemlje dijelili od ostale Europe i svijeta, a sve to ne događa se bez specifičnog doprinosa vjernika i njihovih zajednica. Komisija vjeruje da će ta događanja povoljno utjecati i na slične procese, koji su davno prije bili započeli u našoj zemlji, ali su se u novije vrijeme pokazali nedovoljno odlučnima i korjenitima te zato s više strana ugroženima.

Korjenitu demokratizaciju kod nas, koja je jedina stvarna pretpostavka za slobodu, mir i napredak svakog naroda i narodnosti ove države, kao i za njihov suživot, onemogućuju poznate a još neprevladane političke opcije. No, također treba istaknuti stanovite svjesne ili nesvjesne nedorečenosti glede načelnih preduvjeta za ostvarenje te demokratizacije.

Tako je - da spomenemo samo najvažnije nedorečenosti - kod nas načelno prihvaćena nužda političkog pluralizma. No, nije li to i nadalje samo fraza, odnosno monopolizirano političko oružje u borbi za održanje vlasti, ako postojeća partija svojata isključivo pravo na pravorijek o tome hoće li to biti jednopartijski ili višepartijski pluralizam? Nedorečeno je tko joj danas daje legitimitet za takav pravorijek. Njezini kongresi naime obvezuju samo njezine članove ali ne i čitave narode. Kad nastupa trenutak da se demokratski mora odlučivati o legitimitetu odlučivanja u ime naroda?

Nadalje, u takvim okolnostima mogu se kod nas u najskorijoj budućnosti kao najozbiljnija prijetnja zbiljskoj demokraciji pojaviti prividno demokratski međurepublički kompromisi, odnosno nagdobe ili usuglašavanja. Kompromisi i nagdobe doprinos su demokraciji samo kad se događaju iz demokratskih pretpostavki.

Velik je korak kod nas učinjen kad se načelno usvojilo da je jedan bitni preduvjet demokracije pravna država. Nije od manjeg značenja ni činjenica da se jednako prihvatilo načelo da je preduvjet pravne države nezavisno sudstvo. Ali nisu još jednako razjašnjeni preduvjeti za ostvarenje nezavisnog sudstva. Jedan od najvažnijih je svakako i taj da zakonodavac unaprijed zakonski strogo precizira svu materiju s područja krivičnog i kaznenoga prava. Civilizacijska je naime tekovina od vremena rismkoga prava da se ta područja tumače u najužem smislu u korist okrivljenoga. Zato može li u pravnoj državi građanin bilo sudski bilo politički odgovarati npr. za kontrarevoluciju, nacionalizam, sudjelovanje u Maspoku ili bilo kojem sličnom pokretu, autonomaštvo, separatizam, klerikalizam, klerofašizam, kleronacionalizam i sl. dok zakonodavac nije precizno odredio u čemu je nedopustivost ili kažnjivost inkriminacije koja se pokriva tim i sličnim izrazima? I tko ima pravo na takva inkriminiranja?

Može li biti nezavisnoga sudstva dok se to ne precizira? Komisija smatra da dotle zapravo svaki proces može biti politički proces, te da politička inkriminacija može konkretno imati snagu sudskog procesa.

Čitamo svjedočanstva ljudi koji su prošli kroz teške torture u istražnim postupcima, okrivljeni i suđeni i za djela koja nisu počinili, i kako su nehumano bili tretirani i poslije sudskoga procesa u zatvorima. I sada raspolažemo s vijestima o pravno i humano neprihvatljivom postupku ljudi po zatvorima kod nas. Komisija apelira na poštivanje ljudskih prava i u tim institucijama te informiranost i kontrolu javnosti.

Komisiju plaše i neki najnoviji glasovi o tome da se istodobno s javnim deklaracijama s najviših mjesta o nuždi strogog poštivanja vjerskih sloboda počinju ponegdje po školama i na drugim mjestima obnavljati stari pritisci na savjesti vjerujućih.

Komisija se, usprkos svemu, nada da se ipak ni kod nas neće dogoditi veći i trajni uzmaci na otvorenom putu prema demokraciji i punom poštivanju ljudskih i građanskih sloboda.

PRIOPĆENJE ZA TISAK O SABORU BKJ

Katolički biskupi u Jugoslaviji održali su svoje redovito jesensko plenarno zasjedanje od 2. do 4. listopada 1989. u Đakovu. Ovdje su se okupili na poziv đakovačkog biskupa msgr. Ćirila Kosa, koji je želio da svi naši biskupi sudjeluju u završnoj crkvenoj proslavi povodom 750. godišnjice biskupije i grada Đakova. Ta je središnja proslava održana u nedjelju 1. listopada velikim crkvenim slavljem uz koncelebriranu svetomisnu okupljenih biskupa, među kojima je bio također izaslanik Svetog Oca u Jugoslaviji pronuncij Gabriel Montalvo, zatim velikog broja svećenika i. uz aktivno sudjelovanje mnoštva vjernika. Ovo slavlje u đakovačkoj katedrali predvodio je zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal Franjo Kuharić, a on je ovom prilikom održao i propovijed.

Iduća dva dana biskupi iz cijele naše zemlje posvetili su razmatranju većeg broja značajnih tema iz života domaće i opće Crkve, a navečer su služili euharistijsku koncelebraciju u katedrali, zajedno s đakovačkim vjernicima; trećeg su dana (4.10) zasjedali u Đakovu samo biskupi Crkve hrvatskog jezika. Uz pronuncija msgr. Montalva, kao gosti na saboru BKJ bili su također predstavnici biskupskih konferencija iz susjednih zemalja Italije i Austrije, i to tršćanski biskup msgr. Lorenzo Bellomi i gradišćanski biskup msgr. Stefan László.

Među značajnijim temama koje su biskupi na ovom saboru razmatrali valja spomenuti i pismo koje im je uputio ovoga ljeta Arhijerejski sinod Srpske pravoslavne Crkve a koje se odnosi na pitanje ekumenskog dijaloga u nas. Uočeno je da to pismo ne odgovara na prijedlog naših biskupa da zajednička Mješovita komisija otpočne svoj rad; biskupi su ocijenili da pismo zahtjeva njihovu punu pastirsku pozornost i temeljito proučavanje; oni će svojim sugovornicima poslati vlastiti odgovor.

Dok se razmatrala navedena ekumenska problematika banjalučki je biskup msgr. Komarica obavijestio subraću u episkopatu o zajedničkom pismu što ga pripremaju za katoličke i pravoslavne vjernike na području banjalučke biskupije episkop banjalučki gosp. Jefrem te biskupi u Banjoj Luci msgr. Komarica i msgr. Pichler. Pristuni su biskupi podržali ovu inicijativu.

Na poticaj Svete Stolice biskupi su razmatrali i potrebu prikladne obnove Statuta Biskupske konferencije Jugoslavije, kako bi unutar ovog visokog crkvenog organizma mogla potpunije doći do izražaja očekivanja i potrebe Crkve na cijelom području naše zemlje. U svrhu dublje i temeljite obrade ove problematike biskupi su izabrali posebnu komisiju u koju su ušla tri biskupa.

Biskupi su saslušali izvještaj Komisije BKJ za pitanje Teološkog društva Kršćanska sadašnjost i ustanovili da su Statuti toga Društva usklađeni, prema zahtjevima Komisije, s odredbama novog Zakonika kanonskog prava kao i sa zahtjevima Izjave "Quidam episcopi" Kongregacije za kler i traženjima ovog Episkopata, te su nakon iscrpne rasprave odobrili te Statute i Društvu priznali pravnu osobnost u Crkvi kao privatnom crkvenom društvu, u smislu kan. 299 § 2. Društvo prema kanonu 305 i 323 spada pod nadzor i vodstvo crkvene vlasti. U tom smislu izabrana je tročlana Komisija biskupa za TDKS.

Zbog nedavnog povlačenja iz aktivne biskupske službe dvojice naših biskupa koji su bili članovi Poslovnog odbora BKJ i odreknuća na članstvo u tom Odboru krčkog biskupa msgr. Zazinovića, biskupi su za nove članove Poslovnog odbora izabrali msgr. Franca Perka, msgr. Antona Tamaruta i msgr. Pavla Žanića.

Biskupi su sada obaviješteni da je Sveti Otac potvrdio delegate BKJ msgr. Jurića i msgr. Piriha, kao i njihove zamjenike msgr. Bogetića i msgr. Krambergera; delegati će sudjelovati na Sinodi biskupa u jesen 1990. godine u Rimu.

Kako je dosadašnjim predsjednicima i članovima svih vijeća i drugih tijela BKJ istekao mandat na koji su bili izabrani, biskupi su na ovom saboru izabrali novi sastav vijeća i drugih tijela BKJ.

Kroz idući mandat će tako predsjedati pojedinim organima: Vijeću za nauk vjere msgr. F. Perko, Hrvatskom liturgijskom vijeću msgr. F. Komarica, Vijeću za katehizaciju msgr. Č. Kos, Vijeću za kler msgr. L. Huzsvár, Vijeću za sjemeništa msgr. A. Jurić, Vijeću za laike msgr. J. Bozanić, Vijeću za obitelj msgr. Péntzes, Vijeću za mlade msgr. S. Štambuk, Vijeću za migrante msgr. M. Oblak, Vijeću za ekumenizam msgr. Đ. Kokša, Vijeću za misije msgr. I. Gugić, Tajništvu za one koji ne vjeruju msgr. F. Perko, Komisiji za pravdu i mir msgr. S. Badurina, Odboru za pastoral pomoraca msgr. S. Štambuk, Odboru za pastoral turista msgr. M. Oblak, Odboru za pastorizaciju Roma msgr. Č. Kos, Odboru za pastoral kulture msgr. Đ. Kokša, Odboru za umjetnost, arhive i knjižnice msgr. Đ. Kokša, Odboru za pastoral bolničkog osoblja msgr. A. Bogetić, Pravnoj komisiji msgr. Đ. Kokša; nadalje delegati BKJ u Mješovitoj komisiji delegata BKJ, Konferencije viših redovničkih poglavara u Jugoslaviji i Unije viših redovničkih poglavarica u Jugoslaviji su kard. F. Kuharić, msgr. J. Herbut, msgr. F. Komarica, msgr. F. Kramberger i msgr. P. Žanić; delegat BKJ u Vijeću europskih biskupskih konferencija (CCEE) je msgr. A. Šuštar, delegat BKJ za duhovne pokrete msgr. M. Pirih te delegat BKJ za crkvenu glazbu msgr. F. Komarica.

Na poziv Biskupske konferencije Njemačke izabrali su naši biskupi svoga člana, predsjednika Vijeća BKJ za laike, koji će zajedno s delegatima laicima sudjelovati na Zborovanju njemačkih katolika (Deutscher Katholikentag) što će se održati u Berlinu svibnja 1990. na temu "Kako na nebu tako i na zemlji". Oni su odredili također i delegata BKJ za sastanak Odbora Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) za društveno priopćavanje koji će se ožujka iduće godine održati u Fatimi.

Upoznavši se sa svrhom i zadacima novoosnovane Papinske komisije za čuvanje umjetnina i povijesnog materijala u Rimu, prisutni su biskupi izrazili punu zainteresiranost za tijesnom suradnjom sa spomenutom Komisijom kako bi se i u nas širila dublja svijest i sustavnije poradilo na očuvanju crkvene kulturne baštine. Briga oko te suradnje povjerena je Odboru za crkvenu umjetnost, arhive i knjižnice.

Budući da je Društvo katoličkih novinara Jugoslavije dostavilo biskupima svoj dovršen Statut biskupi su ga pregledali i odobrili.

Biskupi, predvoditelji pojedinih vijeća i drugih radnih tijela kao i delegati BKJ, izvijestili su sabor o cjelokupnom djelovanju pojedinih tijela od zadnjeg plenarnog zasjedanja BKJ, odnosno o svome sudjelovanju na radu drugih crkvenih tijela u inozemstvu.

Prilikom zasjedanja sabora BKJ u Đakovu slovenski su biskupi održali i posebno zasjedanje svoje Pokrajinske biskupske konferencije, na kojem su razmatrali tekuća crkvena pitanja vlastitih biskupija.

Trećega dana zasjedanja sabora BKJ biskupi hrvatskog govornog područja su najprije zajedničkim euharistijskim slavljem, koje je predvodio predsjednik BKJ kardinal Franjo Kuharić u samostanskoj crkvi Družbe sestara sv. Križa, proslavili spomendan sv. Franje Asiškoga, čestitajući sestrama također što već 121 godinu djeluju u Đakovu.

Potom su biskupi nastavili s razmatranjem različitih tema koje se odnose na njihovo područje. Između ostaloga oni posebno preporučuju da svaki biskup u svojoj biskupiji prema mogućnostima potakne, ohrabri i podržava aktivnosti mjesnoga Karitasa, kako bi se što bolje pomoglo onima koji u ovo vrijeme teške krize najviše trpe. S tim u vezi razmatrane su

moгуćnosti uključivanja Crkve u specifičan rad oko organizirane socijalne skrbi u nas, koja se napose u posljednje vrijeme nameće našoj Crkvi.

Biskupi su nadalje obaviješteni da još nije došao odgovor na njihovu molbu što su je nakon svoga ovogodišnjeg proljetnog sabora uputili Saboru SR Hrvatske da Božić bude slobodan dan. Izrazili su ipak nadu u pozitivno rješenje ovoga pitanja imajući u vidu sadašnji civilizacijski proces.

Okupljeni na proslavi 750. obljetnice biskupije i grada Đakova, hrvatski su biskupi svojim vjernicima u domovini i svijetu uputili posebno pismo. U njemu se osvrću na bitnija pitanja i teškoće u našim suvremenim previranjima, na opasnosti kojima su izloženi posebno pojedinci, mladi, radnici, umirovljenici, a često i vjernici kao zajednica. Biskupi ohrabruju i potiču vjernike da u svjetlu evanđeoskih vrednota prosuđuju zbivanja u svijetu i oko nas te da se na temeljima kršćanskih vrednota djelotvorno zauzimaju za bolju i čovječniju budućnost.

TAJNIŠTVO BKJ

* * * * *

PROMJENE SLUŽBI U DOMOVINSKOJ CRKVI

a) Dr. F. Komarica preuzeo službu banjalučkog rezidencijalnog biskupa, umirovljen msgr. A. Pichler

Na blagdan sv. Bonaventure, 15. srpnja 1989. svečano je preuzeo službu banjalučkog rezidencijalnog biskupa dr. Franjo Komarica, dotada banjalučki pomoćni biskup. Rezidencijalnim je biskupom imenovan 17. lipnja 1989, nakon što je Sveti Otac prihvatio ostavku dotadašnjeg banjalučkog biskupa msgr. Alfreda Pichlera.

U svečanom euharistijskom slavlju i preuzimanju nove službe sudjelovali su apostolski pronuncij u Jugoslaviji msgr. Gabriel Montalvo, msgr. Alfred Pichler, vrhbosanski nadbiskup i metropolita dr. Marko Jozinović i veći broj drugih biskupa.

Umirovljeni biskup msgr. Alfred Pichler ostaje stanovati na istoj adresi u Banjaluci.

b) Msgr. J. Bozanić preuzeo službu novog krčkog biskupa, umirovljen biskup dr. K. Zazinović

U utorak 14. studenoga 1989. objavila je Apostolska nuncijatura u Beogradu vijest, da je Sveti Otac prihvatio ostavku krčkog biskupa dr. Karmela Zazinovića. Njega je naslijedio dosadašnji krčki biskup-koadjutor msgr. Josip Bozanić, koji je u nedjelju 26. studenoga 1989. svečano preuzeo službu krčkog rezidencijalnog biskupa.

Liturgijskom slavlju je predsjedao apostolski pronuncij u Jugoslaviji msgr. Gabriel Montalvo, a sudjelovali su zajedno s msgr. Bozanićem biskup dr. K. Zazinović, riječki metropolita msgr. J. Pavlišić i svi ostali biskupi metropolije.

Dr. Karmelo Zazinović, umirovljeni biskup, prebivat će i dalje na istoj adresi na Krku.

Broj: 1006/89.

Predmet: Dr. Želimir Puljić, svećenik mostarsko-duvanjske biskupije,
imenovan novim dubrovačkim biskupom
- Dr. Severin Pernek umirovljen

Apostolska nuncijatura u Beogradu objavila je uoči blagdana Bezgrešnog začeća BDM 07. prosinca 1989. vijest, da je papa Ivan Pavao II prihvatio ostavku dubrovačkog biskupa dr. Severina Perneka te za novog dubrovačkog biskupa imenovao dr. Želimira Puljića, svećenika mostarsko-duvanjske biskupije.

Vlč. don Želimir Puljić rođen je 07.03.1947. u mjestu Kamena, župa Blagaj kod Mostara. Osnovnu školu završio je u Blagaju i Mostaru te Slavonskoj Požegi. Gimnaziju je pohađao u Biskupskom sjemeništu u Dubrovniku od 1962-66. Teološke studije započinje u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu i nastavlja ih kao pitomac Propagande na Papinskom sveučilištu "Urbaniani" u Rimu. Na Papinskom lateranskom sveučilištu postiže licenciijat iz pastoralne teologije, a na Papinskom sveučilištu "Salesiana" postiže 1980. god. doktorat iz psihologije.

Za svećenika je zaređen u Rimu 1974. godine. Godine 1978. preuzima službu prefekta na Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji u Sarajevu. Od 1981.-1986. god. vrši službu prefekta studija i tajnika škole, a 1986. god. postaje rektorom naše najstarije visokoškolske ustanove u BiH.

Dr. Puljić je član Obiteljskog i Katehetskog vijeća BKJ, predsjednik Katehetsko-obiteljskog vijeća Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije, te član Odbora Katehetske ljetne škole.

Vlč. Želimira su rado pozivali svećenici iz čitave Metropolije Vrhbosanske za predavanja i propovijedi za mlade s područja psihologije religije, katehetike i teologije općenito. On je prvi naš svećenik koji je kao predavač nastupao na Islamskom teološkom fakultetu u Sarajevu. Premda je po svojoj službi nastupao na raznim tribinama i znanstvenim skupovima, rado se angažirao i u pastoralnom radu naših biskupija u Hercegovini.

Njegovim odlaskom iz naše mjesne Crkve i posebno naše Metropolićanske Bogoslovije - ljudski gledano - ostali smo siromašniji, ali gledano katolički, dobila je Opća Crkva, a napose Dubrovačka biskupija.

Čestitamo vlč. Želimiru na hrabrosti da prihvati tako odgovornu službu u današnje vrijeme. Isto tako čestitamo našoj susjednoj sestrinskoj dubrovačkoj Crkvi, želeći im svaki Božji blagoslov, mir i duhovni napredak u ostvarivanju Kraljevstva Božjega u Crkvi Hrvatske Atene na obalama plavog Jadrana.

TAJNIŠTVO BISKUPSKOG ORDINARIJATA
MOSTAR

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

MOSTARSKO-DUVANJSKA I TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA

- 39 -

Biskupski Ordinarijat, Šetalište JNA 18, YU 88001 Mostar

YU 88001 Mostar, pp. 143

Šetalište JNA 18

Tel. (088) ~~25-478~~ 55-473

SVIM ŽUPNIM UREDIMA
MOSTARSKO-DUVANJSKE I
TREBINJSKO-MRKANSKE
BISKUPIJE

Broj: 995/89.

L

dne: 14.12.'89.

Predmet: Calendarium missarum pro iuventute et familia Christiana
u 1990. godini

SIJEČANJ:	6. Mostar: Katedrala; sv. Petra i Pavla i Nevesinje 13. Goranci i Polog 20. Jare i Ljuti Dolac 27. Kruševo i Čitluk
VELJAČA:	3. Čapljina i Rotimlja 10. Blagaj i Stolac 17. Ravno i Trebinje 24. Neum i Gradac
OŽUJAK:	3. Hrasno i Hutovo 10. Stjepan Krst i Domanovići 17. Aladinići 24. Dračevo 31. Prenj i Čeljevo
TRAVANJ:	7. Ploče i Potoci 21. Gabela i Trebinja 28. Gabela Polje i Šipovača-Vojnići
SVIBANJ:	5. Gradina i Međugorje. 12. Drežnica i Jablanica 19. Veljaci i Klobuk 26. Gradnići i Čerin
LJIPANJ:	2. Humac 9. Vitina 16. Konjic i Glavatičevo 23. Gorica 30. Ružići
SRPANJ:	7. Studenci 14. Tihaljina 21. Gorica-Struge 28. Široki Brijeg
KOLOVOZ:	4. Drinovci 11. Posušje 18. Ledinac i Raskrižje 25. Ravno i Buhovo
RUJAN:	1. Duvno 8. Šuica 15. Grabovica 22. Vir 29. Kočerin

LISTOPAD: 6. Posuški Gradac, Mostarski Gradac
13. Izbično i Crnač
20. Roško Polje
27. Grljevići i Grude
STUDENI: 3. Bukovica
10. Sutina i Vinjani
17. Rakitno i Zagorje
24. Seonica
PROSINAC: 1. Vinica
8. Rašeljke
15. Kongora
22. Roško Polje
29. Prisoje

Pozivam sve župnike da odmah po primitku ovog broja Sl. vjesnika unesu u svoje kalendare misa dan na koji je određena župa. Preporučuje se da se u nedjelju prije subote kad je određena ova misa upozori vjernike na tu misu kako bi, oni koji mogu, a posebno mladi, mogli u što većem broju sudjelovati na toj misi i moliti na ovu veliku nakanu naše mjesne Crkve. Kao i do sada sve su mise određene na dan subote. Ukoliko je netko spriječen subotom dužan je odslužiti ovu misu u neki drugi dan.

+ Pavao, biskup

Broj: 996/89.

Predmet: Iseljenički dan

I ove godine neka se na našim župama, prema mogućnosima svake, obilježi 'Iseljenički dan'. Za taj dan dostavljamo uz ovaj broj Vjesnika prispjele materijale: poslanicu biskupa, plakate... koje smo primili od Vijeća BKJ za hrvatsku migraciju

+ Pavao, biskup

Broj: 997/89.

Predmet: Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

Neka se u svim župama biskupija u Hercegovini pripremi i održi, prema mogućnostima, Molitvena osmina za jedinstvo kršćana od 18.-25. siječnja. Ukoliko nam prispiju bilo kakve poslanice do tog vremena dostavit ćemo ih odmah po primitku.

+ Pavao, biskup

Broj: 998/89.

Predmet: Binacije i trinacije

Glede binacija i trinacija kan. 951. par. 1 novoga Zakonika kanonskog prava određuje: svećenik koji istoga dana ima više svetih Misa, može ih sve namijeniti na nakanu za koju je prinesen stipendij, ali pod uvjetom da, osim na Dan Gospodnjeg rođenja, stječe sebi samo stipendij za jednu svetu Misu, a ostale ima dati u svrhe koje je odredio Ordinarij, pri čemu je ipak dopuštena neka naknada zbog izvanjskog naslova.

Pod ORDINARIJEM u pravu se podrazumjevaju: Sveti Otac, dijecezanski biskupi i oni koji makar i privremeno stoje na čelu neke mjesne Crkve ili njoj po kan. 368 izjednačene zajednice (tj. teritorijalne prelature ili opatijske, apost. vikarijata, prefektore ili administracije) zatim generalni i biskupski vikari. Za redovnike kleričkih redovničkih ustanova papinskog prava Ordinariji su njihovi viši redovnički poglavari (provincijali).

Pod MJESNIM ORDINARIJEM podrazumjevaju se svi gore nabrojeni, osim viših poglavara (provincijala) redovničkih zajednica.

Budući da je postavljena sumnja oko termina 'ORDINARIJ' - naime, da li se u kan 951,1 termin odnosi na ordinarija mjesta ili na vlastitog Ordinarija zatraženo je o tome autentično tumačenje od Komisije za autentično tumačenje Kodeksa kanonskog prava. Pitanje glasi:

"Da li se u kan. 951,1 termin odnosi na Ordinarija mjesta ili na vlastitog Ordinarija?"

Odgovor glasi:

"Negative ad primam partem (negativno na prvi dio) - positive ad secundam partem, nisi agitur de parrociis vel vicariis parroecialibus (pozitivno, osim ako se radi o župnicima i župnim vikarima).

To znači: termin 'ORDINARIJ' u kan. 951,1 znači vlastitog Ordinarija, provincijala za redovnike, a biskupe za dijecezanske svećenike, osim ako se radi o redovnicima koji su ujedno župski vikari ili kapelani, kada 'ORDINARIJ' znači za te osobe ORDINARIJ MJESTA. Rješenje, dakle, prema navedenom autentičnom odgovoru jest: Redovnici, koji nisu župnici ili kapelani, moraju predati stipendij od binacija i trinacija svom provincijalu, a redovnici koji vrše službe župnika - župskog vikara i kapelana, dužni su stipendij spomenutih svetih Misa predati Ordinariju mjesta (biskupu).

Tamo gdje i dalje postoje opravdani razlozi, pastoralne naravi, kakvi su bili i u trenutku davanja dozvole za binaciju ili trinaciju, takve dozvole produljujem ovim i za 1990. godinu.

Za šire dopuštenje (slavlje četiri Mise na jedan dan), potrebno je tražiti dozvolu preko ovog Ordinarijata od Svete Stolice, a nijedan svećenik ne smije na svoju ruku, ni nedjeljom ni blagdanom slaviti misnu žrtvu četiri puta.

Dakle, svi pastoralni svećenici, dijecezanski i redovnički dužni su predati binacije i trinacije ovom Ordinarijatu!

+ Pavao, biskup

Broj: 999/89.

Predmet: Obaveze župskih ureda prema Ordinarijatu

Neka se ove godine pohodi župnika radi dostavljanja prijepisa Matica, statističkih izvještaja i izravnavanja novčanih obaveza prema kancelariji Ordinarijata za ovu tekuću godinu obave kako slijedi:

08. siječnja:	mostarski dekanat
09. "	: bročanski dekanat
10. "	: donjo-bekijski dekanat
11. "	: gornjo-bekijski dekanat
12. -	: duvanjski dekanat
15. "	: nahijski dekanat
16. "	: širokobriješki dekanat
17. "	: trebinjski dekanat
18. "	: stolački dekanat

Predlaže se:

-- 9,30 dolazak	svećenika do
- 10,30 kada bi po-	čeli zajednički
	razgovor o ži-
	votu Crkve u
	Dekanatu

Nadam se da će svim župnicima i drugim svećenicima koji trebaju podmiriti svoje obaveze prema Ordinarijatu biti u mogućnosti doći na određeni datum dekanata kojem pripada, a ukoliko to nekome ne bude moguće na predviđeni datum neka svakako to učini, u dogovoru s Ordinarijatom, najkasnije do početka Svećeničkog tečaja 23. siječnja '90.

Svakom župniku i bilo kojem drugom svećeniku prigodom dolaska na Ordinarijat nastojat će odvojiti potrebno vrijeme za razgovor. Ukoliko smatrate potrebnim i to želite, da toga dana bude i sastanak vas svećenika iz dekanata na Ordinarijatu bit će mi vrlo drago. Isto tako svakom svećeniku pojedinačno bit će na raspolaganje.

Ovim želimo dati jedan novi oblik i sadržaj pohodu Vas svećenika na Ordinarijat početkom godine pa Vas molim da ovu inicijativu prihvatite i svaki pojedinačno doprinese njenom što boljem i sadržajnijem ostvarenju.

+ Pavao, biskup

Broj: 1000/89.

Predmet: Obavjest o prestanku izlaženja Sl. vjesnika i o pokretanju Službenog glasila biskupija metropolije Vrhbosanske - "VRHBOSNA"

Ovim obavještavam sve župne urede naših biskupija u Hercegovini, kao i one kojima smo do sada dostavljali naš Službeni vjesnik da ovim brojem prestaje izlaziti naš Službeni vjesnik, a da će se polovicom siječnja/1990. godine ili najkasnije do konca istog mjeseca pojaviti zajedničko službeno glasilo biskupija metropolije Vrhbosanske pod imenom "VRHBOSNA". U tekstu 'proglasa' biskupa metropolije Vrhbosanske stoji: "Ovom pothvatu nas je vodila misao i želja za jačanjem naše međusobne povezanosti i suradnje. Ono bi trebalo poboljšati i pastoralno djelovanje na cijelom području naše metropolije.... Ovim zajedničkim službenim glasilom želimo njegovati, podržavati i produbljivati to svećeničko zajedništvo i prijateljstvo nastalo tijekom studija, kao i zajedništvo s redovnicima koji

djeluju u pastvi naše metropolije".

Ukoliko netko ima kakav prijedlog ili tekstualni prilog za novu "VRHBOSNU" neka dostavi našem Tajništvu.

Novoj "VRHBOSNI" želim dobar prijem i uspjeh među pastoralnim svećenstvom, kojemu je prvenstveno namjenjena, koji je nekada imala stara "VRHBOSNA".

+ Pavao, biskup

Broj: 1001/89.

Predmet: Svećenički tjedan u Zagrebu

Svim svećenicima, kojima dopuštaju pastoralne prilike, preporučujem sudjelovanje na Svećeničkom tjednu u Zagrebu, kao i na drugim teološko-pastoralno formativnim tečajevima, sastancima, tribinama koje su budu organiziraje tokom 1990. godine. Detaljnije na str. 50-51 ovog Vjesnika.

+ Pavao, biskup

Broj: 1005/89.

Predmet: Redovničko odijelo nije liturgijsko ruho

Kongregaciji za božanski kult postavljena su slijedeća pitanja:

1. Da li je za celebraciju Mise dovoljan redovnički habit s kotom i štolom bez misnog ruha?
2. Kad se obavlja Misa u malom skupu na kojoj su prisutne i redovnice, je li dozvoljeno da one mole sve misne tekstove (i kanon) skupa s misnikom, osim riječi posvete?
3. Kad misi star i bolestan svećenik smije li jedan laik voditi liturgiju riječi, a svećenik samo liturgiju žrtve?

Na postavljene upite odgovorila je Kongregacija 22.01. 1988. prot. 13.05/87. doslovno:

ad 1. "Propisano odijelo kod Mise. Alba je odgovarajuće liturgijsko odijelo za sve posvećene službe (Opći uvod u Misu, br. 298). Kod Mise i s njom povezanih liturgijskih slavlja svećenik nosi povrh albe i misno ruho. (ib. 299). Kad se odloži kazula i dalmatika ili kad štola zamjenjuje misno ruho, mjesto albe ne može se oblačiti kota (ib. 198). U koncelebraciji svećenici oblače liturgijsko ruho kao i kad sami celebriraju. Samo iz opravdanih razloga mogu koncelebrirati, izuzev glavnog celebranta, biti bez kazule i povrh albe imati samo štolu (ib. 161). Ovi su propisi bili nanovo potvrđeni 05.IX.1970. u instrukciji "Liturgicae instaurationes". Tamo je slavljenje Mise od svećenika koji nosu štolu samo na redovničkom odijelu, izričito označeno kao zloraba koju treba odbaciti. Od tog pravila nije izuzet nikakav red."

ad 2. "Tzv. 'stolna Misa' i izgovaranje euharistijske molitve (kanona) sa strane redovnica. Euharistijska molitva (kanon) je zadržano isključivo misniku, odnosno sumisnicima (koncelebrantima). Svi ostali službenici oltara, jednako kao i svi sakupljeni vjernici, moraju slušati s poštovanjem i u muku. Oni u njoj sudjeluju propisanim odgovorima i aklamacijama (Svet, Tvoju smrt, Amen) te svojim osobnim žrtvovanjem (Opći uvod u Misu br. 10,55, 196). Točno je da je novi CIC proširio disciplinu misnog slavlja (c. 932) izvan svetog mjesta (crkve, kapele). Ali činjenica da se misi samo za jednu malu skupinu ne može opravdati misenje izvan crkve ili kapele. Izraz 'stolna Misa' u sebi sadrži krivi pojam euharistijskog slavlja, koje nije neka bratska gozba, već prije svega Kristova žrtva u kojoj je On istodobno i svećenik i žrtva. Zato je potreban oltar a ne stol!"

ad 3. "Može li laik obavljati službu riječi da bi olakšao trud starom svećeniku? Redovnički brat ne može nikada obavljati službu riječi za vrijeme Mise svećenika. On može, kao i ostali laici, preuzeti samo neke dijelove koje mu prepusti svećenik: uvod, poziv na pokoru, čitanje štiva, ali ne i evanđelje (ib. 29,34,46, CIC 230). Jedino ako je misnik bolestan ili slijep, i ako nema nekog drugog svećenika ili đakona, može brat laik čitati i evanđelje. Pri tome on ispušta molitvu 'Svemogućí Bože, očisti moje srce...' te molitvu za blagoslov, a svećenik govori pozdrav prije evanđelja 'Gospodin s vama' i na kraju ljubi knjigu. Laik, makar bio i redovnik, ne može nikada zamjeniti svećenika-misnika kojemu je predsjedanje zajednici svojsvena zadaća."

Imajući u vidu naprijed navedeno, pozivam i opominjem sve svećenike, koji djeluju na području Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije, kao i one koji dolaze sa strane bilo kojim poslom, da se drže važećih liturgijskih odredaba pri obavljanju liturgijskih obreda, i kod liturgijskog odijevanja i kod propisanih liturgijskih tekstova.

Ovo se napominje zbog toga, jer se u zadnje vrijeme uvodi nezakonita praksa da se svećenici po svojoj volji za liturgijska slavlja odijevaju i po svojoj volji 'proizvode' liturgijske tekstove.

Kako i kolikogod trebamo sami sebe u liturgiji usavršavati i liturgiju upoznavati isto tako dižni su svi pastoralni svećenici i vjernike za liturgiju pravilno odgajati. Ovdje posebno mislim na zajedničko izgovaranje nekih misnih djelova koji su pridržani samo svećeniku ili koncelebrantima, kao npr. 'Po Kristu... ili na nekim se župama uvelo u činu pokajanja 'braćo i sestre...' pa kad u misnim slavlјima sudjeluju vjernici sa dvije različite prakse, a iste biskupije, i još k tome susjedne župe, na samom početku Mise doživljava se nejedinstvo. A čijom željom i čijom voljom?

+ Pavao, biskup

Broj: 1007/89.

Predmet: Preporuka molitvene akcije "Zaštitimo sve živote"

Pred samo zaključenje priprema za tisak ovog broja Sl. vjesnika prispjelo nam je slijedeće pismo:

Poštovano uredništvo,

šaljem Vam pravila molitvene akcije "Zaštitimo sve živote" sa željom da gornji tekst objavite u vašem službenom listu i da potičete na što bolje prihvaćanje ove akcije - trajno. Podsjećam Vas na Izjavu uzoritog gosp. kardinala Franje Kuharića od 28. studenog o.g. u Glasu Koncila od 10. prosinca 1989. str. 4 pod naslovom "Život je svetinja!" u kojoj on daje preporuku za širenje spomenute molitvene akcije. U nadi da ćete i na ovaj način doprinjeti širenju ljubavi prema nerođenima i svim ostalima čiji su životi ugroženi, za dobro Crkve i Naroda

srdačno Vas pozdravlja odani u Kristu

Zagreb, 13.12.1989.

dr. med. Antun Lisec, v.r.
Požeška ul. 11
55335 Vetovo - Hrvatska

Ovim prihvaćamo akciju dr. Liseca donoseći u nastavku cjelokupni poslani tekst i preporučujem svim našim svećenicima, dijecezanskim i redovničkim da se uključe sami i ovu akciju i da druge potiču da zaštićuju sve živote, a posebno nerođene. Isto tako daje se ovim na znanje svim svećenicima da je dr. Antun Lisec spreman doći, po dogovoru, da održi predavanje ili tribinu vjernicima na župu, kao što je to već ponegdje u Hercegovini i činio. Preporučujem ga i drugima!

Molitvena akcija - ZAŠTITIMO SVE ŽIVOTE

U današnjem se vremenu, kao što vidimo, ne poštuje dovoljno ljudski život, pogotovo onih najmanjih, najnemoćnijih, nerođenih. Zbog toga je potrebno da se svi, još aktivnije, uključimo u molitvu i rad na zaštiti svakog ljudskog života.

"...Uvjeren sam da će brojni molitelji prihvatiti taj poticaj i moliti: da Duh Sveti probudi savjesti svih onih koji odlučuju o životu i smrti začelih ljudskih bića da shvate Božju zapovijed: Ne ubij! Svako začeto ljudsko biće začeto je s neotuđivim pravom na život. Taj život, skriven u tijelu žene, povjeren je od samog Stvoritelja ljubavi da ga nosi, čuva i štiti od svake opasnosti i prijetnje da bude ugašen... U svakom je začetom djetetu začeta i njegova osobna vječnost! Život je svetinja!..."

Iz preporuke kardinala Franje Kuharića za ovaj molitveni pokret od 28.XI. 1989.

Sudionik ovog pokreta prihvaća da će:

- svakodnevno moliti desetku sv. Krunice, 'Pod obranu se Tvoju...', 'Spomeni se...', neku sličnu molitvu ili:

Presveto Srce Isusovo, prikazujem Ti po Bezgriješnom Srcu Marijinu, čitavu svoju prošlost, sadašnjost i budućnost. Spreman sam

uvijek poslušati Tvoj Sveti Glas, i Ti mi pomози da ga otkrivam i da ga slijedim.

Ja znam da kada god zaštitim čovjeka da je to kao da Tebe Isuse štitim; i kad bih propustio zaštititi ljudski život, da bi to bilo kao da Tebe propuštam zaštititi, o Isuse!

I zato ja sada odlučujem moliti, raditi i žrtvovati se za dobro svih ljudi i za zaštitu njihovih života, posebno onih naj-nemoćnijih. Ameh! Oče naš...

- svoje sudjelovanje radnim danom na Svetoj Misi, Sv. Ispovijedi i Sv. Pričesti, barem jednom mjesečno ću namijeniti za zaštitu ugroženih ljudskih života, posebno nerođene djece.
- činiti i razna druga dobra djela i žrtve, npr. pomaganje starima, bolesnima i nemoćnima, obiteljima u potrebi, odricanje od alkohola i pušenja itd.
- truditi se oko napredovanja u vjeri npr. što češćim sudjelovanjem u Svetoj Misi, molitvom, preko čitanja i razmatranja Svetog Pisma, sudjelovanjem u duhovnim obnovama i seminarima, čitanjem vjerskog tiska itd.
- svoj položaj i svoje mogućnosti iskorištavati će za zaštitu ugroženih života, posebno nerođene djece. Razvijati će i usavršavati svoje talente i djelovanje u istom smislu (primjer vlastitog života, odgoj i informiranje drugih, korištenje žive i pisane riječi, umjetničkim izražavanjima, organiziranjem seminara, tribina, predavanja i raznih akcija "za život", širenje materijala koji doprinose zaštiti života: audiovizuelna sredstva, tiskani materijali itd., zauzimanje za zaštitu nerođenog djeteta i u svakom pojedinačnom slučaju.
- ni na koji način neće sudjelovati u oduzimanju ljudskih života, pa tako niti u proizvodnji, distribuciji, naručivanju, izdavanju niti primjeni ubojstvenih sredstava.
- svećenik, sudionik ovog pokreta, uz ostalo će barem jednom godišnje prikazati Svetu Misu za zaštitu ugroženih ljudskih života, posebno nerođenih, te za one koji rade na njihovoj zaštiti. Barem jednom mjesečno će organizirati klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u istu svrhu.
- poželjno je da se svaki sudionik javi na adresu: Obiteljski centar, Kumičićeva 16, 55000 Slavonski Brod (tel. 055 - 235-658), kako bi mu se povremeno mogle slati obavijesti i druge materijale za zaštitu nerođenih. Uvijek se možete obratiti i za pomoć kod ovoga Centra.
- sudionik ovog pokreta postaje dionikom brojnih Svetih Misa koje se za njih prikazuju.

Iz života djeteta prije rođenja:

Dijete je živo već od samog začeća. Već je u prvoj stanici određeno da li se radi o djevojčici ili dječaku, kakve će boje biti oči i kosa, na koga će biti sličnije... Najvećem broju djece oduzima se život baš u prvim danima, i to sa lažno prozvanim "kontracepcijskim sredstvima". Žene koje nose "spirale" uz njih često zanesu a da to i ne znaju (čak i više puta godišnje). To se također često događa i za vrijeme dok gutaju bilo koju vrstu antibaby pilula. A tada, nekoliko dana nakon začeća, pilula i spirala ubijaju dijete jer mu sprečavaju usađivanje u maternicu. Slično ubojstveno djeluju razne "depo" injekcije protiv djece, postkoitalna sredstva, a izgleda prema najnovijim podacima da čak ubojstveno djeluju i spermicidna sredstva ("nonoxinol 9!"),

kada uz njih dođe do začeca. Većina djece začete u epruveti bude ubijena još i prije nego se usade u maternicu. Ako je međutim sve u redu, dijete se usadi u maternicu otprilike do 7. dana života. Srce mu počme kucati i tjerati vlastitu krv kroz žile između 18.-21. dana, dok većina žena još niti ne sazna da su trudne.

Sa tri tjedna u mozgu se već uočava pojava moždane kore. Sa pet i pol djedana miče glavicom a sa 6 tjedana cijelim tijelom poput već rođene bebe. Ako se dijete od 6 tjedana dodirne po nošću ili ustima, ono izmiče glavu. Sa 8 tjedana stišće šaku i palac, štuca, budi se i spava. U 11. tjednu siše palac...

Neka i ova akcija doprinese što većim i boljim rezultatima u očuvanju svakog života, a posebno nerođenog, koje je danas toliko ugroženo. S Božjim blagoslovom!

Na ovu akciju zazivam Božji blagoslov!

+ pavao, biskup

NOVI ĐAKON

Na Prvu nedjelju Došašća, 03. prosinca 1989. godine, sarajevska stoljetna prvostolnica bila je centar još jednog ovogodišnjeg slavlja i okupljanja. Naime, sarajevski nadbiskup i metropolita vrhbosnaki dr. Marko Jozinović podjeljivao je šestorici bogoslova Sarajevske nadbiskupije i jednom bogoslovu Trebinjsko-mrkanske biskupije, vlč. don Ivi Šutalo, iz župe Dračevo, sveti red đakonata.

Nakon svečane liturgije u Katedrali, nastavljeno je zajedničko slavlje i kod stola u metropolitanskoj Bogosloviji. Uz izrečene pozdrave i čestite rektora bogoslovije dr. Pere Sudara, đakone i sve prisutne goste pozdravio je i vlč. don Jozo Ančić, župnik rodne župe ređenika, prenijevši i pozdrave i čestitke našeg Biskupa Ordinarija novim đakonima i svim prisutnim gostima.

Novi đakon vlč. don Ivo Šutalo raspoređen je na pastoralni praktikum za božićne blagdane, kako to predviđaju propisi bogoslovske studija, na župu Grljeviće.

Uz naše čestitke za primljeni red đakonata, želimo mu dobar i uspješan 'praktikum' na župi Grljevići.!

PROMJENE I PREMJEŠTAJI

A/ Dijecezanski svećenici

- Dekretom br. 638/89. od 29.08.'89. vlč. don Božo Polić razrješen je službe župnika župe Trebinje i stavljen na raspolaganje za Hrvatsku inozemnu pastvu u misiji Balingen budući da je vlč. don Ivica Komadina sa misije Balingen premješten u misiji Reutlingen zajedno sa vlč. don Marijanom Bevandom.
- Dekretom br. 641/89. od 29.08.'89. imenovan je vlč. don Vinko Majić, do sada na službi u Bačkoj Palanci - Subotička biskupija, za župnika župe Trebinje i ujedno profesorom u Biskupskom sjemeništu u Dubrovniku za predmete latinski i grčki.
- Dekretom br. 781/89. od 07.10.'89. razrješen je službe župskog vikara u župi Potoci vlč. don Ljubo Planinić i imenovan župnikom župe Kruševo.
- Dekretom br. 783/89. od 07.10.'89. razrješen je službe župnog vikara u župi Dračevo vlč. don Vinko Raguž i imenovan za župnog vikara u župi Potoci.
- Dekretom br. 782/89. od 07.10.'89. razrješen je službe župnog upravitelja župe Kruševo vlč. don Vinko Puljić i imenovan župnim vikarom župe Dračevo.
- Dekretom br. 786/89. od 07.10.'89. razrješen je službe župnika župe Kruševo vlč. don Vinko Brkić.
- Dekretom br. 879/89. od 07.11.'89. razrješen je službe upravitelja Svećeničkog doma Potoci vlč. don Željko Majić i imenovan župnim vikarom u Katedralnoj župi Mostar.
- Dekretom br. 875/89. od 07.11.'89. razrješen je službe župnika u župi Šipovača-Vojnići vlč. don Ante Ivančić i imenovan za upravitelja Svećeničkog doma Potoci.
- Dekretom br. 876/89. od 07.11.'89. razrješen je službe župnog vikara u župi Studenci vlč. don Zdravko Ivanković i imenovan župnikom župe Šipovača-Vojnići.
- Dekretom br. 877/89. od 07.11.'89. imenovan je za župnog vikara u župi Studenci vlč. don Marinko Pervan.
- Dekretom br. 919/89. od 20.11.'89. razrješen je službe župnog vikara na župi Aladinići vlč. don Anđelko Planinić i imenovan župnim vikarom u župi Stolac.

B/ Redovnički svećenici

Na prijedlog provincijalnog vikara "ad instar" mnogopoštovanog fra Drage Tolja (br. 439/89. od 12.08.'89) dekretom Ordinarija br. 630/89. od 25.08.'89. imenovani su za župnike:

u Posušju - fra Marinko Leko i dekanom gornjobekijskog dekanata
u Konicu - fra Dane Karačić
u Rošku Polju - fra Jozo Jolić
u Seonici - fra Vlado Buntić
u Rasnu - fra Ferdo Majić
u Tihaljini - fra Zrinko Čuvalo
u Ružićim - fra Stipe Biško
a za župne vikare imenovani su:

sv. Petra i Pavla - Mostar: fra Ante Ivanković, fra Dragan Ružić
fra Iko Šarić i fra Gojko Zovko
u Čapljini - fra Željko Grubišić
na Humcu - fra Ljudevit Rupčić i fra Stipe
Kurevija
u Grudam - fra Marko Dragičević ml.
na Kočerinu - fra Ante Marić, fra Drago Pažin i
fra Ante Penava
na Posušju - fra Rade Dragičević
u Duvnu - fra Ferdo Boban i fra Stipan Šarić
u Konjicu - fra Gojko Musa

- Na prijedlog Provincijalnog vikara "ad instar" fra Drage Tolja (br. 511/89. od 02.09.'89.) predložen je za župnika župe Nevesinje fra Andrija Nikić koji je dekretom Ordinarija br. 689/89. od 11.09.'89. imenovan za predloženu službu i službeno uveden u službu župnika po delegatu Biskupa Ordinarija i dekanu mostarskog dekanata vlč don Ivanu Vukšiću dana 24.09.1989.

- Na prijedlog Provincijalnog vikara "ad instar" fra Drage Tolja (br. 652/89. od 23.11.'89.) predloženi su za župnog vikara na Kočerinu fra Ante Penava i za župnog vikara u Bukovici fra Vinko Bebek koji su dekretom Ordinarija br. 954/89. od 29.11.'89. imenovani fra Ante Penava za Kočerin - župski vikar i br. 955/89. od 29.11.'89. fra Vinko Bebek za Bukovicu - župski vikar.

ŽUPNI URED ŽUPE SV. IGNACIJA, Hercegovačka 1b - 71000 SARAJEVO
obavještava

da će se u domu duhovnih vježbi kod otaca Isusovaca u Sarajevu na Grbavici, u gore spomenutoj adresi (tel. 071 - 642-068) tijekom 1990. godine održati dva tečaja duhovnih vježbi za svećenike:

1. tečaj: 05. ožujka u 19,30 do
09. ožujka ujutro - voditelj p. Tomislav Slokar DI
2. tečaj: 17. rujna u 19,30 do
21. rujna ujutro - voditelj p. Marko Matić DI.

Pozivam sve naše svećenike da tijekom slijedeće godine obave duhovne vježbe u Sarajevu ili na nekom drugom mjestu koje Vam bude prikladno.

+ Pavao, biskup

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET U ZAGREBU
TEOLOŠKO-PASTORALNI TJEDAN ZA SVEĆENIKE
Kaptol 29/I 41000 ZAGREB tel. 271-4343

Prečasn

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu održava svoj uobičajeni Teološko-pastoralni tjedan za svećenike od 23. do 26. siječnja slijedeće godine. Tjedan će se održavati po običaju u prostorijama Dječačkog sjemeništa na Šalati, Voćarska cesta 106.

Tema slijedećeg Tjedna glasi "DOSTOJANSTVO ŽENE" za koju nam je poticaj i povod crkveni dokument pape Ivana Pavla II "Mulieris dignitatem".

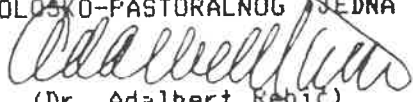
Molimo Vas da obavijestite svoje svećenike, redovnice i redovnike o temi, datumu i mjestu održavanja Teološko-pastoralnog tjedna. Bit će nam drago, ako u svojoj sredini smijemo pozdraviti i pojedine nadbiskupe, biskupe i provincijale-provincijalke. Svećenici koji u velikom broju, s cijelog našeg hrvatskog jezičnog područja, dolaze na ovaj tradicionalni Tjedan vole tu priliku iskoristiti i za susret sa svojim ordinarijem.

Ujedno Vas uljudno molimo da obavijestite sve koji su za taj Tjedan zainteresirani da u Dječačkom sjemeništu mogu dobiti puni smještaj uz prethodnu pravovremenu prijavu Upravi Dječačkog sjemeništa (do 20. siječnja najkasnije). Cijena punog penziona za sva četiri dana zajedno s iskaznicom iznosi 64.- DEM, a odijeljeno se za doručak plaća 1,5 DEM, za ručak 8 DEM, za večeru 4,5 DEM a za iskaznicu 8 DEM. Plaća se u dinarima po kursnoj listi na dan uplate. Prijave i uplate prima uprava Dječačkog sjemeništa, Voćarska 106, 41000 ZAGREB. Tel. (041) 271-534.

Prilažemo Vam program Tjedna.

Želeći Vam blagoslovljene adventske dane i radosne božićne blagdane kao i uspješnu novu 1990. godinu ostajem Vam odan u Kristu

Zagreb, dne 12.11.1989.

TAJNIK
TEOLOŠKO-PASTORALNOG TJEDNA

(Dr. Adalbert Rebić)

"DOSTOJANSTVO ŽENE" (MULIERIS DIGNITATEM, PAPE IVANA PAVLA II)

TEOLOŠKO-PASTORALNI TJEDAN ZA SVEĆENIKE U ZAGREBU
23-26.SIJEČNJA 1990.

PRVI DAN	UTORAK	23.SIJEČNJA
8,30	Otvaranje Tjedna Eventualni pozdravi Žena kao čovjek Odmor	dekan dr. Josip Curić dr. Vjekoslav Bajsić
11.00	Poruka dokumenta "Mulieris dignitatem" Diskusija	dr.T. Šagi-Bunić
12.00	Koncelebrirana euharistija	
15.30	Mjesto i uloga žene u Svetom pismu Žena - exemplar et archetypum totius generis humani, priopćenje Žena - slika Božja, priopćenje Odmor	prof.Ljiljana Vlašić Dr. Stjepan Kušar Dipl.teol. Rebeka Anić
17.00	Diskusija	
DRUGI DAN	SRIJEDA	24.SIJEČNJA
8,30	Žena u povijesti Crkve, posebice u Hrvata Žena u javnom životu evr.kršć.civilizacije Odmor	dr. Franjo Sanjek Dr.M. Valković
10.30	Diskusija	
12.00	Koncelebrirana euharistija	
15.30	Feministički pokret i njegova teologija Ravnopravnost i dostojanstvo žene Odmor	dr.A.-M.Grunfelder dr. Maca Jogan
17.00	Diskusija	
TREĆI DAN	ČETVRTAK	25.SIJEČNJA
8,30	Žena u crkv. dokumentima do Ivana Pavla II Žena, majka i zaručnica Odmor	dr.Nikola Dogan prof.Ivan Cvitanović
10.30	Žena u teologiji sv.Terezije, priopćenje Žena kao čuvarica čudoređa, priopćenje Diskusija	dr. Jakov Mamić dr.Marijan Biškup
12.00	koncelebrirana euharistija	
15.30	Pokoncilska situacija žene u Hrvata Žena u strukturalnoj ulozi Crkve Odmor	dr.Josip Baloban dipl.teol.Bono Z.Šagi
17.00	Žena u novom kodeksu, priopćenje Diskusija	dr. Josip Delić
ČETVRTI DAN	PETAK	26.SIJEČNJA
8,30	Kao uvod u plenarnu diskusiju, priopćenja: Uloga i mjesto redovnice u Crkvi - Lik žene u hrvatskoj književnosti Odmor Plenarna diskusija	Prof.Anunciata Voloder Prof. Božidar Petrač
12.00	Zaključak Tjedna	

IN MEMORIAM

+++++

+ Frano GALIĆ

Dana 20 studenog 1989. godine u 81.-oj godini života, primivši svete sakramente umirućih preminuo je Frano Galić iz župe Gorica (kod Gruda), otac naših svećenika don Nedjeljka i don Milivoja.

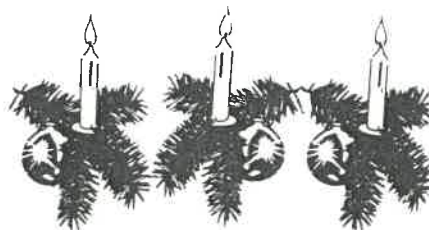
Živio je tiho i povučeno, ali pun spremnosti da pomogne svakome, a posebno svojim najbližima. Za sebe nije tražio skoro ništa, a drugima, osobito potrebnima, bio je spreman dati sve. Kao što je skromno i tiho živio, tako se i preselio s ovoga svijeta, ostavivši svojim častan i primjeren život protkan živom vjerom u Boga i odanosti sv. Crkvi, kojoj je darovao dva sina svećenika.

Uz mnogobrojnu rodbinu, prijatelje i mještane na sprovodu je bilo 30-ak časnih sestara, preko 60 svećenika, te po stotinjak vjernika iz župa Jare i Gradina (kod Čitluka) te mnogi znanci i prijatelji obitelji.

POČIVAO U MIRU!

SVIM SVEĆENICIMA,
DIJECEZANSKIM I REDOVNIČKIM,
ČASNIM SESTRAMA,
BOGOSLOVIMA I SJEMENIŠTARCIMA,
SRETAN I VESEO BOŽIĆ I
BLAGOSLOVLJENU NOVU GODINU 1990.
ŽELI OSOBLJE BISKUPSKOG ORDINARIJATA

Izdaje: Biskupski ordinarijat Mostar za isključivu upotrebu
svećenika Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske
biskupije, Šetalište JNA 18 - 88001 Mostar, pp. 143

Odgovara: Mons. Pavao Žanić, biskup

Umnoženo vlastitim strojem!

